

UCHWAŁA NR X/98/2011
RADY MIEJSKIEJ W MUROWANEJ GOŚLINIE
z dnia 24 października 2011 r.

w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2011-2032”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1592, j.t. ze zmianami) oraz założeń „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032” przyjętego uchwałą Rady Ministrów w dniu 14 lipca 2009 r. (M.P. Nr 50, poz. 735 ze zmianami) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2011-2032” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Murowana Goślina.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR X/98/2011
RADY MIEJSKIEJ W MUROWANEJ GOŚLINIE
z dnia 24 października 2011 roku

w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2011-2032”.

Z uwagi na potwierdzone licznymi badaniami działanie azbestu, stanowiące poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, podjęto działania mające na celu jego eliminację zakazując stosowania i produkcji wyrobów zawierających ten minerał, a także nakazujących usunięcie wyrobów już istniejących. W tym celu 14 maja 2002 roku Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęła uchwałę krajową „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Cele i zadania określone w ww. Programie zostały zaktualizowane w uchwale Rady Ministrów Nr 39/2010 z dnia 15 marca 2009 roku, której załącznik stanowi „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Zgodnie z obowiązującym krajowym Programem organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest należy do zadań własnych gmin. Aby to zadanie zostało zrealizowane konieczne jest w pierwszej kolejności dokonanie szczegółowej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz sporządzenie programów usuwania azbestu dla gmin, w których wskazane zostaną zasady finansowania poszczególnych działań oraz harmonogram wdrożenia obowiązków ciążących na samorządach gminnych.

W związku z powyższym „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2011-2032” precyzuje działania w zakresie prowadzenia przez Burmistrza Miasta i Gminy Murowana Goślina:

- ewidencji wyrobów zawierających azbest,
- działań z zakresu edukacji ekologicznej oraz inspirowania właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
- organizowania usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie,
- współpracy z innymi organami, instytucjami oraz lokalnymi mediami wspierającymi realizację Programu.

Załącznik do Uchwały Nr X/98/2011
Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie
z dnia 24 października 2011 r.

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA MIASTA I GMINY
MUROWANA GOŚLINA
NA LATA 2011-2032**

Murowana Goślina, październik 2011 r.

Urząd Miasta i Gminy Murowana Goślina

ul. Poznańska 18

62-095 Murowana Goślina

Tytuł opracowania: **PROGRAM USUWANIA AZBESTU I
WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA MIASTA I GMINY MUROWANA
GOŚLINA**

Wykonawca: mgr Barbara Borejsza-Ida

Murowana Goślina, wrzesień 2011 r.

Spis treści

	WSTĘP	4
1.	Charakterystyka, właściwości i zastosowanie azbestu	6
	1.1. Ogólna charakterystyka azbestu	6
	1.2. Zastosowanie azbestu w Polsce	7
	1.3. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego	12
2.	Przepisy i procedury w zakresie postępowania z wyrobami oraz odpadami zawierającymi azbest	15
3.	Zarządzanie „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”	18
4.	Bilans wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina	21
5.	Finansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest	25
	5.1. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	26
	5.2. Fundacja EkoFundusz	28
	5.3. Bank Ochrony Środowiska S.A.	28
	5.4. Instrumenty oferowane przez Wielkopolski Program Operacyjny	29
6.	Harmonogram realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”	30
	PODSUMOWANIE	33
	Zestawienie załączników	34
	Literatura	35
	Materiały źródłowe	35

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Miasta i Gminy Murowana Goślina

Wykaz tabel

Tab. 1	Kierunki wykorzystania azbestu	8
Tab. 2	Zakres zastosowań wyrobów zawierających azbest	9
Tab. 3	Wskaźniki monitorowania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”	19
Tab. 4	Ilość wyrobów azbestowych znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina	23
Tab. 5	Ocena pokryć dachowych na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina	24
Tab. 6	Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Murowana Goślina”	32

Wykaz rycin

Ryc. 1	Projekt zarządzania „Programem usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Murowana Goślina”	20
Ryc. 2	Ilość wyrobów azbestowych znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina (własność osób fizycznych, spółdzielni oraz wspólnot mieszkaniowych)	22

WSTĘP

Człowiek nieustannie poszukuje nowatorskich rozwiązań technologicznych, które dzięki wykorzystaniu substancji i energii występujących w środowisku przyrodniczym, przyczyniają się do zaspokojenia potrzeb społeczności zapewniając odpowiednio wysoką jakość życia. Postęp, wynikający z ciągłego poszukiwania nowych metod i materiałów przyczynił się do osiągnięcia wysokiego poziomu rozwoju cywilizacyjnego obecnym pokoleniom. Niezaprzeczalnym korzyściom wynikającym z wykorzystania substancji naturalnie występujących w środowisku niejednokrotnie jednak towarzyszyły negatywne skutki dla zdrowia i życia ludzkiego.

Przykładowo już w czasach starożytnych zdano sobie sprawę z cennych właściwości ołowiu i zaczęto go stosować do produkcji przewodów wodociągowych, a także różnych pojemników i naczyń domowych. Taki sposób wykorzystania związków ołowiu sprzyjał nadmiernemu pobieraniu go przez ludzi, co powodowało zatrucia pierwiastkiem.

Inną szkodliwą dla zdrowia substancją naturalnie występującą w środowisku, wykorzystywaną w czasach starożytnych był azbest. Obdarzony tak cennymi cechami jak miękkość, giętkość, odporność na ogień, postrzegany był w czasach starożytnych jako niezwykle cenny surowiec, natomiast w średniowieczu przypisywano mu nawet właściwości magiczne. W ubiegłym wieku zaczęto wykorzystywać azbest na szeroką skalę w przemyśle, głównie w dziedzinie budownictwa.

Z uwagi na potwierdzone licznymi badaniami działanie azbestu, stanowiące poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, podjęto działania mające na celu jego eliminację zakazując stosowania i produkcji wyrobów zawierających ten minerał, a także nakazujących usunięcie wyrobów już istniejących. W tym celu 14 maja 2002 roku Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęła uchwałę krajową „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Cele i zadania określone w ww. Programie zostały zaktualizowane w uchwale Rady Ministrów Nr 39/2010 z dnia 15 marca 2009 roku, której załącznik stanowi „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Ze względu na zagrożenie, jakie niesie ze sobą obecność włókien azbestowych w powietrzu, Program ten jest jednym z priorytetowych przedsięwzięć dla ochrony zdrowia i środowiska przyrodniczego.

Głównymi celami krajowego „Programu...” usuwania azbestu są:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,

- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Biorąc pod uwagę skalę wykorzystania wyrobów zawierających azbest oraz nakłady finansowe i aspekty organizacyjne związane z jego usuwaniem uznano, iż jego eliminacja będzie zadaniem długotrwałym i zgodnie z założeniami „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu” ma potrwać do końca 2032 roku. Zadanie eliminacji zagrożenia wynikającego z obecności azbestu na terenie naszego kraju zostało powierzone nie tylko urzędom na szczeblu centralnym, ale również samorządom terytorialnym.

Aby to założenie powiodło się konieczne jest w pierwszej kolejności dokonanie szczegółowej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz sporządzenie programów usuwania azbestu dla gmin i powiatów. Inwentaryzacja jest pierwszym i podstawowym krokiem, który leży u podstaw wszystkich innych działań. Niniejsze opracowanie ma na celu dokonanie oceny ilości oraz stanu wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina oraz wskazanie działań związanych z ich eliminacją. Realizacja powyższego wymaga w szczególności:

- przedstawienia zagrożeń spowodowanych użytkowaniem wyrobów azbestowych,
- omówienia przepisów i procedur związanych z bezpiecznym użytkowaniem oraz usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
- wskazania kierunków działań, które należy podjąć, aby wyeliminować wyroby azbestowe,
- przedstawienia harmonogramu tych działań.

1. Charakterystyka, właściwości i zastosowanie azbestu

1.1. Ogólna charakterystyka azbestu

Azbest jest nazwą handlową 6 różnych minerałów z grupy serpentynów i amfiboli występujących w postaci włóknistych skupień. Azbesty, niezależnie od różnic w składzie chemicznym i różnic wynikających z budowy krystalicznej są minerałami naturalnie występującymi w przyrodzie. Ich występowanie jest dość powszechne, ale tylko w niewielu miejscach kuli ziemskiej azbest był (i niekiedy jeszcze jest) eksploatowany na skalę przemysłową.

Pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien, zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Na typ patologii wpływa rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien i ich stężenie oraz czas trwania narażenia. Azbest jest materiałem niezwykle trwałym, nie ulega on bowiem ani degradacji biologicznej, ani termicznej. W handlu powszechnie stosowano trzy rodzaje minerałów:

- krokidolit, „azbest niebieski” ma najkorzystniejsze właściwości mechaniczne, przez co był najchętniej wykorzystywany w przemyśle. Należy do grupy amfiboli, jest najbardziej szkodliwy, rakotwórczy i mutageny - najwcześniej wycofany z użytkowania w latach 80 - tych,
- amosyt, „azbest brązowy”, należący do grupy amfiboli, o szkodliwości pośredniej między krokidolitem i chryzotylem. Ma włókna sztywniejsze i mniej giętkie w porównaniu z chryzotylem. Nie spotykany w wyrobach produkcji polskiej, stosowany w wyrobach na obszarze Europy zachodniej, często w formie tynków i natrysków ogniochronnych,
- chryzotyl „azbest biały” - przedstawiciel grupy serpentynu, - najczęściej z azbestów stosowany w produkcji wyrobów azbestowo - cementowych oraz popularnych wyrobów tkanych i przędz termoizolacyjnych.

1.2. Zastosowanie azbestu w Polsce

Jak już wspomniano szerokie zastosowanie azbestu w stosunkowo dużych ilościach nastąpiło w okresie XX wieku. Azbest stosowany był w produkcji wielu wyrobów przemysłowych, lecz przede wszystkim, (co najmniej około 80% zużycia azbestu) do produkcji wyrobów budowlanych, szczególnie płyt dachowych i elewacyjnych, a także, w mniejszych ilościach do produkcji rur, rozmaitych kształtek do kanałów wentylacyjnych, instalacyjnych i innych. Jeszcze mniej azbestu używano do produkcji tekstyliów, mas ogniotrwałych, mas uszczelniających i innych. Niezwykle szerokie zastosowanie tego materiału wynikało z jego charakterystycznych właściwości, takich jak:

- niepalność – temperatura topnienia chryzotylu wynosi 1500-1550°C, natomiast amfiboli 930-1150°C,
- odporność na czynniki chemiczne (kwasy i zasady) – szczególnie w przypadku amfiboli,
- wysoka wytrzymałość mechaniczna, niskie przewodnictwo cieplne i elektryczne,
- łatwość łączenia się z innymi materiałami (cement, tworzywa sztuczne),
- możliwość przędzenia włókien,
- dobre właściwości sorpcyjne.

Wyroby zawierające azbest klasyfikuje się na podstawie trzech kryteriów: zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościowa wyrobu. Wyroby zawierające azbest dzielimy na dwie klasy:

- a) Klasa I – wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000kg/m³ definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu. Są podatne na uszkodzenia mechaniczne, przez co uwalniają duże ilości włókien azbestowych do otoczenia. Głównie stosowane były w wyrobach tekstylnych w celach ochronnych oraz jako koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe m.in. w sprzęcie AGD, płytki podłogowe PCW oraz materiały i wykładziny cierne.
- b) Klasa II – obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000kg/m³ definiowane jako „twarde”. Azbestu zawierają poniżej 20%. Włókna są ze sobą mocno związane, więc w przypadku mechanicznego uszkodzenia emisja azbestu do otoczenia jest niewielka. Zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi stwarza obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Najczęściej w Polsce stosowanymi wyrobami z tej klasy są płyty

azbestowo-cementowe faliste i płyty azbestowo-cementowe typ „karo” stosowane jako pokrycia dachowe oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym. W mniejszych ilościach produkowane i stosowane były rury azbestowo-cementowe służące do wykonywania instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz w budownictwie jako przewody kominowe i zsypane.

Tab. 1 Kierunki wykorzystywania azbestu

Rodzaje wyrobów	Wyroby	Udział azbestu [%]	Zastosowanie	Zalety wyrobu
Wyroby azbestowo-cementowe	- płyty dekarские - rury ciśnieniowe - płyty okładzinowe i elewacyjne	5-30	- pokrycie dachowe - elewacje - wodociągi i kanalizacje	- ogniotrwałość - odporność na korozję i gnienie - wytrzymałe mechanicznie - lekkie - trwałe - nie wymagają konserwacji
Wyroby izolacyjne	- wata - włóknina - sznury - tkanina termoizolacyjna - taśmy	75-100	- izolacje kotłów parowych, silników, rurociągów, wymienników ciepła, zbiorników - ubrania i tkaniny termoizolacyjne	- odporne na wysoką temperaturę - trwałe
Wyroby uszczelniające	- tektura - płyty azbestowo-kauczukowe - szczeliwa plecione	75-100	uszczelnienia narażone na : - wysoką temp. - wodę i parę - kwasy i zasady - oleje, gazy spalinowe	- odporność na wysokie temp. - wytrzymałość na ściskanie - dobra elastyczność - odporność chemiczna
Wyroby cierne	okładziny cierne klocki hamulcowe	30%	Elementy napędów	- chroni elementy przed przegrzaniem

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Miasta i Gminy Murowana Goślina

Wyroby hydroizolacyjne	- lepiki asfaltowe - kity uszczelniające - zaprawy gruntujące - papa dachowa - płytki podłogowe	20-40	Materiały stosowane w budownictwie	
Inne	- materiał filtracyjny w przemyśle piwowarskim i w farmacji - wypełniacz lakierów i izolacji przewodów grzewczych - produkcja masek przeciwgazowych		Stosowany w różnych przemysłach	

Źródło: „Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego” (Poznań, 2007)

Tab. 2. Zakres zastosowań wyrobów zawierających azbest

Klasa wyrobu	Rodzaj wyrobu zawierającego azbest	Zastosowanie
I	masy azbestowe natryskowe	izolacja ognioochronna konstrukcji stalowych i przegród budowlanych, izolacja akustyczna obiektów użyteczności publicznej
I	sznury	piece przemysłowe wraz z kanałami spalin, nagrzewnice, rekuperatory, kominy przemysłowe
I	tektura azbestowa	izolacja termiczna i uszczelnienia w instalacjach przemysłowych, aparaturze kontrolno-pomiarowej i laboratoryjnej
I	płyty azbestowo-kauczukowe	uszczelnianie urządzeń przemysłowych pracujących w środowisku agresywnym
I	wyroby tekstylne z azbestu (rękawice i tkaniny azbestowe)	ochrona pracowników
I	masa lub tektura azbestowa	drobne urządzenia w gospodarstwach domowych, np. żelazka, płytki kuchenne, piece akumulacyjne
I	materiały i wykładziny cierne zawierające azbest	hamulce i sprzęgła
I	masy ognioodporne zawierające azbest	piece przemysłowe wraz z kanałami spalin

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Miasta i Gminy Murowana Goślina

II	płyty azbestowo-cementowe faliste i gąsiorzy	pokrycia dachowe, balkony
II	płyty azbestowo-cementowe płaskie prasowane	ściany osłonowe i działowe elewacje zewnętrzne osłona ścian przewodów windowych, szybów wentylacyjnych i instalacyjnych, chłodnie kominowe i wentylatorowe
II	płyty azbestowo-cementowe płaskie „karo”	pokrycia dachowe elewacje zewnętrzne
II	płyty azbestowo-cementowe suchoformowane „kolorys”, „acekol” i inne	elewacje zewnętrzne osłony kanałów wentylacyjnych i klimatyzacyjnych ściany działowe
II	rury azbestowo-cementowe (bezciśnieniowe i ciśnieniowe)	przewody kanalizacyjne i wodociągowe rynny spustowe na śmieci przewody kominowe
II	otuliny azbestowo-cementowe	izolacja urządzeń ciepłowniczych i innych przemysłowych
II	kształtki azbestowo-cementowe budowlane	przewody wentylacyjne podokienniki osłony rurociągów ciepłowniczych osłony kanałów spalinowych i wentylacyjnych
II	kształtki azbestowo-cementowe elektroizolacyjne	przegrody izolacyjne w aparatach i urządzeniach elektrycznych
II	płytki PCV	podłogi w blokach mieszkalnych
I lub II	płyty azbestowo-cementowe konstrukcyjne ognioodporne	osłony ognioodporne i przeciwpożarowe w budynkach przemysłowych (kotłownie) izolacja urządzeń grzewczych grodzie przeciwożniowe w okrętownictwie

Źródło: „Poradnik dla użytkowników wyrobów azbestowych” (Warszawa 2008)

Jak już wspomniano azbest dzięki swoim właściwościom jest materiałem bardzo trwałym. Trwałość, wyrobów zawierających azbest m.in. bardzo licznie do tej pory stosowanych płyt azbestowo-cementowych jest jednak przedmiotem otwartej dyskusji, a nawet kontrowersji. Nic dziwnego, trwałość płyt zależy przecież od intensywności działania różnych czynników, a także od stopnia ich zabezpieczenia (malowania). Większość producentów płyt azbestowo-cementowych, stosowanych przede wszystkim w budownictwie, określało czas użytkowania swoich wyrobów na 30 lat. Wynikało to z kilkudziesięcioletnich doświadczeń w użytkowaniu płyt wytwarzanych powszechnie stosowaną tzw. moką metodą produkcji (metodą Hatscheka), które wskazują, że prawidłowo położone i zamontowane płyty, pomalowane farbą akrylową oraz konserwowane co 5 - 7 lat, praktycznie mogą być użytkowane ponad 30 lat.

W przeciętnych warunkach płyty azbestowo-cementowe nie ulegają degradacji, choć ich powierzchnia jest już uszkodzona oddziaływaniem korozyjnym. Proces korozji

powierzchni płyt jest zbliżony do korozji betonu; z jednym wyjątkiem – obecność włókien azbestu, będącym mikrozbrojeniem zapobiegającym złączaniu skorodowanych warstw.

Obserwowano w mikroskopie skaningowym powierzchnie płyt azbestowo-cementowych, eksploatowanych w różnych warunkach. Celem obserwacji była ocena ryzyka uwalniania się włókien azbestowych, odsłoniętych w wyniku korozji. Korozja dotyczy tu zaczynu cementowego spajającego włókna, stanowiącego przeciętnie około 90% objętościowych i wagowych płyt. Ów zaczyn cementowy bywa nazywany matrycą cementową. W istocie matryca ta jest zbudowana z produktów reakcji cementu z wodą, a na powierzchni występują również produkty powstałe w trakcie korozji, zwłaszcza tzw. wtórny gips obserwowany w postaci igieł oraz węglan wapniowy.

Na wszystkich obserwowanych w mikroskopie próbkach płyt azbestowo-cementowych stwierdzono występowanie na ich powierzchni włókien azbestu. Jednakże ich powierzchnia często pokryta była, co najmniej resztkami produktów reakcji cementu z wodą. Stwierdzono jednak, że największe ryzyko emisji azbestu stwarza łamanie płyt. Wówczas do otoczenia uwalniają się szkodliwe włókna. Warto tu dodać, że łamanie płyt w stanie zawilgoconym ryzyko emisji zmniejsza.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. – w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001, Nr 112, poz. 1206) odpady zawierających azbest klasyfikowane są jako odpady niebezpieczne z przypisanymi następującymi kodami klasyfikacyjnymi:

- 06 07 01* - Odpady azbestowe z elektrolizy,
- 06 13 04* - Odpady z przetwarzania azbestu,
- 10 11 81* - Odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła),
- 10 13 09* - Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo azbestowych,
- 15 01 11* - Opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 16 01 11* - Okładziny hamulcowe zawierające azbest,
- 16 02 12* - Zużyte urządzenia zawierające azbest,
- 17 06 01* - Materiały izolacyjne zawierające azbest,
- 17 06 05* - Materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

1.3. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

W celu uniknięcia negatywnych dla zdrowia skutków oddziaływania azbestu, należy unikać przebywania w miejscach o znacznym zapyleniu tym związkiem. Z uwagi na duże rozpowszechnienie wyrobów azbestowych na ogół w powietrzu atmosferycznym występują niewielkie poziomy pyłów azbestu, jednak ekspozycja organizmu na nie jest nieznaczna. Zanieczyszczenia te w obszarach zindustrializowanych występują na nieco wyższych poziomach. Można wyróżnić trzy rodzaje narażenia na pyły azbestowe, a mianowicie ekspozycję:

- zawodową – związaną z pracą w kopalni oraz w zakładach produkujących i stosujących wyroby azbestowe. Również praca w warsztatach samochodowych i praca przy usuwaniu wyrobów i materiałów zawierających azbest
- parazawodową – dotyczy mieszkańców terenów sąsiadujących z kopalniami i zakładami przetwarzającymi azbest oraz rodzin pracowników tych zakładów
- środowiskową – związana z występowaniem azbestu w powietrzu atmosferycznym, wodzie pitnej i artykułach spożywczych.

Azbest od dawna wykorzystywany był jako cenny surowiec do wyrobu wielu produktów. Najstarsze, dobrze udokumentowane zastosowanie azbestu pochodzi z przed 4500 lat, kiedy mieszkańcy z terenów współczesnej Finlandii dodawali azbest do gliny podczas wyrobu garnków. Szkodliwy wpływ azbestu na organizm człowieka rozpoznano dopiero na początku XX wieku. Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i liczby włókien, które uległy retencji w płucach, jak również od fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Szczególne znaczenie ma w tym przypadku średnica włókien. Włókna cienkie, o średnicy poniżej 3 μm , przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, podczas gdy włókna grube, o średnicy powyżej 5 μm , zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Skręcone włókna chryzotylu o dużej średnicy, mają tendencję do zatrzymywania się wyżej, w porównaniu z igłowymi włóknami azbestów amfibolowych, z łatwością przenikających do obwodowych części płuc. Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, to znaczy takie, które mogą występować w trwałej postaci w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do pęcherzyków płucnych. Są one dłuższe od 5 μm , mają grubość mniejszą od 3 μm , a stosunek długości włókna do jego grubości nie jest mniejszy niż 3 : 1. Ze względu na to, że włókna azbestu chryzotylowego są łatwiej zatrzymywane w górnych

partiach układu oddechowego, w porównaniu z włóknami azbestów amfibolowych oraz ze względu na fakt, że są także skuteczniej usuwane z płuc, narażenie na kontakt z azbestem amfibolowym niesie ze sobą ryzyko zdrowotne (Tyrała i in., 2007).

Krótkookresowe narażenie na działanie azbestu może prowadzić do zaburzeń oddechowych, bólów w klatce piersiowej oraz podrażnienia skóry i błon śluzowych. Z kolei chroniczna ekspozycja na włókna azbestowe może być przyczyną takich chorób układu oddechowego jak:

- pylica azbestowa (azbestoza) – rodzaj pylicy płuc spowodowanej wdychaniem włókien azbestowych. Przejawia się suchym, męczącym kaszlem, dusznością wysiłkową, bólami w klatce piersiowej oraz objawami nieżytu oskrzeli i rozedmy płuc. Włókna azbestowe wnikają aż do najgłębszych części płuc. Powstają ciała żelaziste, które powodują uszkodzenia i zwłóknienia tkanki płucnej. Powodowana jest przez stosunkowo duże stężenia włókien, a jej okres rozwoju może trwać nawet 30 - 40 lat.
- zmiany opłucnowe – występują już przy niewielkim narażeniu na włókna azbestowe. Powodują one ograniczenie funkcjonowania płuc, a także zwiększają ryzyko zachorowania na raka oskrzeli i międzybłoniaka opłucnej.
- rak płuc – najczęściej powodowanym przez azbest nowotworem dróg oddechowych jest rak oskrzeli. Jest to seria nienaprawionych defektów genetycznych w komórkach prowadzących do rozwoju guza. Ekspozycja na azbest powoduje powstawanie międzybłoniaków opłucnej i otrzewnej. Jest to postępująca choroba prowadząca do śmierci. Okres rozwoju może wynosić nawet 25 – 40 lat, a śmierć następuje po dwóch latach od wystąpienia objawów. Nowotwór ten rozwija się u osób zawodowo narażonych na kontakt z azbestem oraz u osób mieszkających w okolicach kopalni i zakładów przetwórstwa azbestu. Za powstanie tego typu schorzeń odpowiedzialne są wszystkie rodzaje azbestu, ale największą szkodliwość przypisuje się azbestom amfibolowym. Ilość wykrywanych tego typu nowotworów zwiększa się o około 10% rocznie. W Polsce co roku umiera na międzybłoniaka około 120 osób, natomiast we Francji 400 – 600 osób (Szeszenia-Dąbrowska, 2007).

Minister Pracy i Polityki Społecznej Rozporządzeniem z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy ustalił wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń chemicznych i pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia. Wśród pyłów znalazły się również pyły zawierające azbest. Jednakże należy pamiętać, że pojęcie stężeń dopuszczalnych w przypadku azbestu jest umowne i stanowi kompromis pomiędzy wymaganiami medycyny a

możliwościami technicznymi, a działania Unii Europejskiej dążą do zminimalizowania wpływu azbestu na zdrowie ludzkie. Szkodliwe działanie azbestu może zostać zwielokrotnione w momencie jednoczesnego narażenia organizmu na inne substancje rakotwórcze (np. węglowodory aromatyczne, metale ciężkie czy dym tytoniowy).

Prowadzone badania kontrolne środowiskowych stężeń włókien azbestu w aglomeracjach wielkomiejskich wykazały najwyższe, ponadnormatywne stężenia przy węzłach komunikacyjnych zlokalizowanych w Warszawie, Katowicach i Łodzi. Na obszarze Miasta i Gminy Murowana Goślina nie prowadzono podobnych badań, dlatego brak jest danych dotyczących stężeń włókien azbestu na terenie gminy. Nie ma w Polsce dokładnych danych dotyczących liczby osób, w przeszłości narażonych zawodowo i środowiskowo.

Nadal istnieje skażenie środowiska pyłem azbestu, pochodzącym z tak zwanych „dzikich wysypisk odpadów” – szczególnie w lasach i odkrytych wyrobiskach. W coraz większym stopniu ma miejsce pylenie z uszkodzonych powierzchni płyt na dachach i elewacjach budynków.

Polska powinna zostać objęta stałym monitoringiem stanu zdrowia ludności narażonych na oddziaływanie azbestu, gdyż zagrożenie to stale zwiększa się, na skutek nie usunięcia przyczyn zachorowalności. Poważny niepokój musi budzić fakt, że usuwanie obecnie z dachów i elewacji wyrobów zawierających azbest przez przypadkowe i nieprofesjonalne firmy lub na własną rękę, zwiększa zagrożenie pyłem azbestowym dla mieszkańców kraju. Usunięcie tych zagrożeń będzie w skali kraju wymagało:

- monitorowania i utworzenia bazy danych o aktualnym narażeniu mieszkańców,
- opracowania programu uwzględniającego również korzyści społeczne i ekonomiczne z powodu obniżenia zachorowalności i zgonów, spowodowanych azbestem,

Nie ma dowodów świadczących o tym, że azbest spożyty w wodzie jest szkodliwy dla zdrowia. Zarówno raport WHO jak i stanowisko Państwowego Zakładu Higieny są w tej sprawie jednoznaczne. Dlatego zastępowanie rur azbestowo-cementowych w instalacjach ziemnych wyrobami bezazbestowymi powinno następować sukcesywnie, w miarę technicznego zużycia lub w przypadku woli wymiany na rury bezazbestowe (Deja i in., 2008).

2. Przepisy i procedury w zakresie postępowania wyrobami oraz odpadami zawierającymi azbest

Sposób postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest reguluje szereg przepisów prawa. Podstawowym dokumentami określającymi sposoby postępowania z wyrobami oraz odpadami zawierającymi azbest określają:

- a) Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 z późn. zm.). Ustawa weszła w życie od 28 września 1997 roku. Zakazuje ona wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Wymieniona ustawa praktycznie zamknęła okres stosowania wyrobów zawierających azbest w Polsce, pozostaje natomiast problem sukcesywnego usuwania zużytych wyrobów w sposób niezagrożący zdrowiu ludzi i zanieczyszczeniu środowiska. Ustawa porządkuje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.
- b) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.). Ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasadą zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. W ustawie określone są obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje całokształt spraw administracyjnych, związanych z postępowaniem przy zbieraniu, transporcie, odzysku i unieszkodliwianiu, w tym składowaniu odpadów, a także wymagań technicznych i organizacyjnych dotyczących składowisk odpadów. Ustawa wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 27 lipca 2001r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw, krajowy plan gospodarki odpadami został przyjęty pod koniec 2002 roku.

- c) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.). Wśród wielu przepisów znajduje się zapis mający zastosowanie w przypadkach występowania azbestu. Art. 30 ust. 3 stanowi: właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 tego art. jeżeli ich realizacja może naruszyć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować:
- a. zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia,
 - b. pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków,
 - c. pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych,
 - d. wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.
- d) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa zawiera szereg istotnych i ważnych postanowień dotyczących m.in.:
- o państwowego monitoringu środowiska, jako systemu pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku,
 - o opracowania prognoz oddziaływania na środowisko, w tym gospodarki odpadami, a także programów wojewódzkich, zmierzających do przestrzegania standardów jakości środowiska,
 - o ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem, sposobu postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska,
 - o kar i odpowiedzialności za nieprzestrzeganie zasad i przepisów dotyczących ochrony środowiska.

Azbest zgodnie z art. 160 należy do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska. Substancje te powinny podlegać sukcesywnej eliminacji zgodnie z art. 162 ustawy. Występowanie substancji zawierających azbest powinno zostać udokumentowane, a informacje o rodzaju, ilości i miejscu występowania powinny być przekazane do wojewody, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta zgodnie z rozporządzeniami wykonawczymi do Prawa ochrony środowiska.

- e) Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032 - przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 15 marca 2010 r. Określa główne kierunki działania w okresie 23 lat, potrzebne środki na realizację "Programu...", a także podaje szacunkowe ilości wyrobów zawierających azbest w całym kraju oraz poszczególnych województwach.

Wyżej wymienione zapisy stanowią jedynie niewielką część aktów prawnych, w których poruszone zostały obostrzenia oraz obowiązki związane z użytkowaniem lub usuwaniem wyrobów zawierających azbest (Deja i in., 2007). Szczegółowy wykaz ustaw oraz wydanych na ich podstawie rozporządzeń wykonawczych przedstawiony został w Załączniku nr 1.

W celu realizacji założeń zawartych w „Programie oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” oraz w oparciu o istniejące regulacje prawne Ministerstwo Gospodarki przygotowało odpowiednie procedury postępowania z wyrobami zawierającymi azbest. Procedury te można podzielić ze względu na podmioty, których dotyczą oraz sposoby postępowania z wyrobami zawierającymi azbest:

- procedury obowiązujące właścicieli i zarządzających obiektami, instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest lub wyroby zawierające azbest:
 - o obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest,
 - o obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów,
- procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwórców odpadów niebezpiecznych:
 - o postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - o prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji,
- procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest:
 - o przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.
- procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest:
 - o składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Opis poszczególnych procedur przedstawiono w Załączniku nr 2.

3. Zarządzanie Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

Warunkiem realizacji „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” jest ustalenie systemu zarządzania tym programem. Zarządzanie Programem odbywa się z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju, w oparciu o instrumenty zarządzania zgodne z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających. W odniesieniu do Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Murowana Goślina jednostką, na której będą spoczywały główne zadania zarządzania tym programem będzie Gmina. Całościowe zarządzanie Programem odbywać się będzie na kilku szczeblach. Interdyscyplinarność „Programu...” powoduje konieczność koordynacji wszystkich jednostek i instytucji przedmiotowo odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań lub pośrednio biorących udział w ich realizacji. Dlatego też zadania będą realizowane na trzech poziomach:

- centralnym – Rada Ministrów, minister właściwy do spraw,
- wojewódzkim – wojewoda, samorząd województwa,
- lokalnym – samorząd powiatowy, samorząd gminny.

Należy zaznaczyć, że „Program...” powinien być realizowany przez istniejące struktury samorządu terytorialnego i nie powodować tworzenia nowych stanowisk w administracji. Nieodzownym elementem wspierającym założenia „Programu...” będzie także współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytutami naukowymi oraz mediami.

Według „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032” do zadań szczebla lokalnego należy:

- gromadzenie przez burmistrza informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.pl,
- przygotowanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami,
- organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm,

- organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie,
- inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
- współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest,
- współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
- współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu,
- współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Ocena realizacji Programu usuwania azbestu wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Murowana Goślina realizowana będzie w oparciu o wskaźniki monitorowania przedstawione w tabeli nr 3. W oparciu o analizę wskaźników będzie możliwa ocena efektywności realizacji „Programu...”. Lista zaproponowanych poniżej wskaźników nie jest ostateczna i może ulec rozszerzeniu. Corocznie do dnia 31 marca z przeprowadzonej oceny zostanie sporządzone sprawozdanie, które następnie zostanie przedłożone do wiadomości Burmistrzowi Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Narzędziem służącym do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest jest wojewódzka baza wyrobów i odpadów zawierających azbest: www.bazaazbestowa.pl.

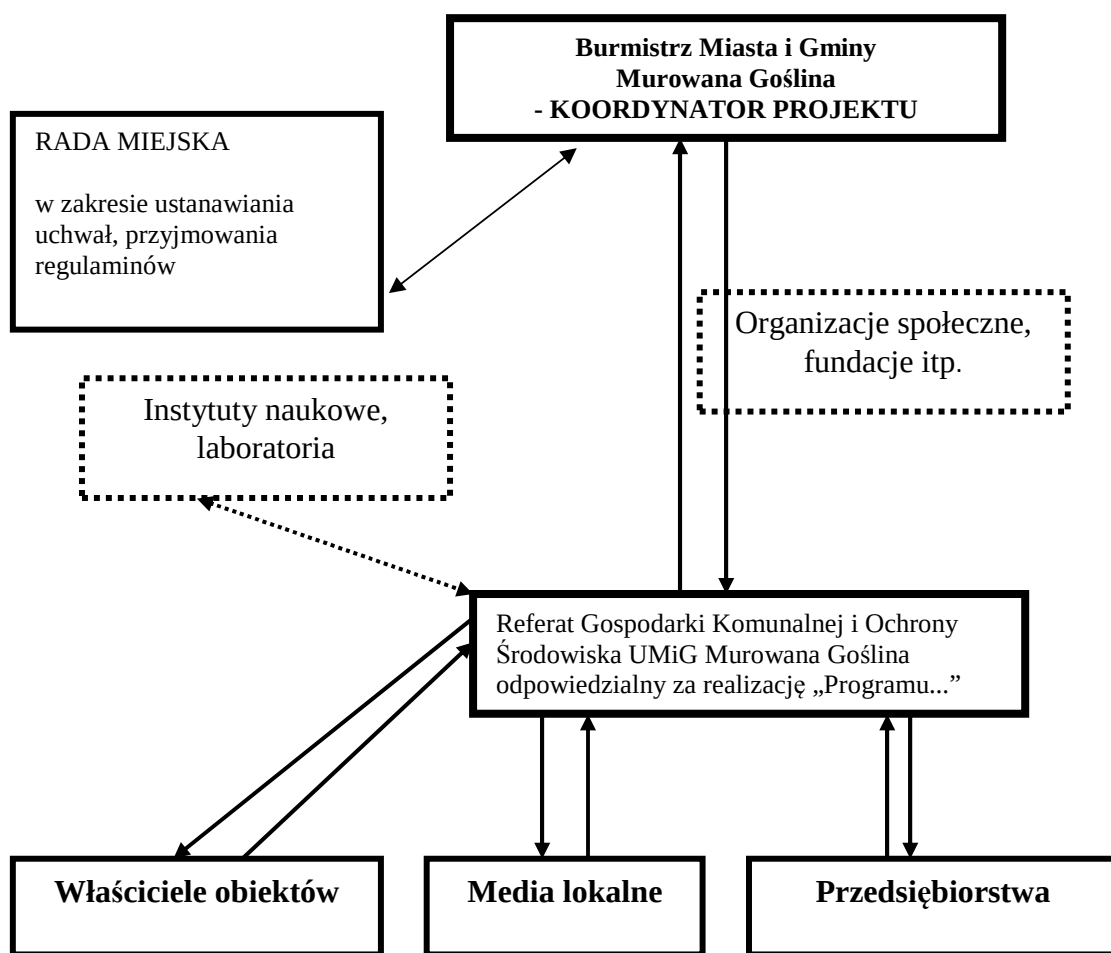
Do bazy trafiają dane dotyczące inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest:

- będących w posiadaniu osób fizycznych, które gromadzi gmina,
- dane przekazane wojewodzie od osób prawnych.

Zredagowane dane z baz wojewódzkich stanowią jeden z podstawowych elementów monitoringu realizacji zadań objętych „Programem oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032”. Zbiór informacji o wyrobach zawierających azbest dostępny jest dla osób uprawnionych, posiadających login i hasło. Ogólnodostępne są zbiory zawierające informacje o:

- firmach:

- o uprawnionych do wykonywania prac w kontakcie z azbestem,
- o posiadających zezwolenie na transport odpadów zawierających azbest,
- jednostkach wykonujących usługi w zakresie identyfikacji azbestu i oznaczania zawartości azbestu w wyrobach i w środowisku,
- lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest,
- obowiązujących aktach prawnych,
- sposobie przedkładania informacji o posiadanych wyrobach zawierających azbest przez ich właścicieli.

Ryc. 1 Schemat zarządzania „Programem usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Murowana Goślina”

Tab. 3 Wskaźniki monitorowania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”

L.p.	Wskaźnik	Jednostka
A. Wskaźniki efektywności realizacji Programu i zmiany oddziaływania na środowisko		
1.	Ilość zdjętej zabudowy „eternitowej” – wytworzonych odpadów niebezpiecznych	Mg/rok
2.	Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.	Mg/rok
3.	Stopień usunięcia wyrobów azbestowych	%
4.	Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację „Programu...” w danym roku.	%
B. Wskaźniki świadomości społecznej		
1.	Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz realizacji „Programu ...”	%
2.	Ilość i jakość interwencji (wniosków) zgłaszanych przez mieszkańców	Liczba/opis
3.	Liczba, jakość i skuteczność kampanii edukacyjno – informacyjnej	Liczba/opis

4. Bilans wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina

Gmina Murowana Goślina położona jest w środkowo-zachodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie poznańskim. Od północnego-zachodu graniczy z gminą Oborniki Wielkopolskie, a od północy z gminą Rogoźno (powiat obornicki), od wschodu z gminą Skoki (powiat wągrowiecki). A od południowego-wschodu z gminą Kiszkowo (powiat gnieźnieński) i gminą Pobiedziska (powiat poznański), od strony południowej z gminą Czerwonak (powiat poznański), od strony zachodniej z gminą Suchy Las (powiat poznański).

Gmina Murowana Goślina zajmuje powierzchnię 172,08 km², na której położonych jest 36 miejscowości oraz Miasto Murowana Goślina. Jest to czwarta pod względem obszarowym gmina powiatu poznańskiego, zajmując niewiele ponad 9% jego powierzchni. Gmina Murowana Goślina liczy 16 173 mieszkańców (stan na 31.08.2011 r.) Pod względem ludności gmina znajduje się na 5 miejscu w powiecie. Gęstość zaludnienia na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina wynosi 94 osoby/km². Charakterystykę Miasta i Gminy Murowana Goślina szczegółowo przedstawiono w „Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Murowana Goślina” oraz w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Murowana

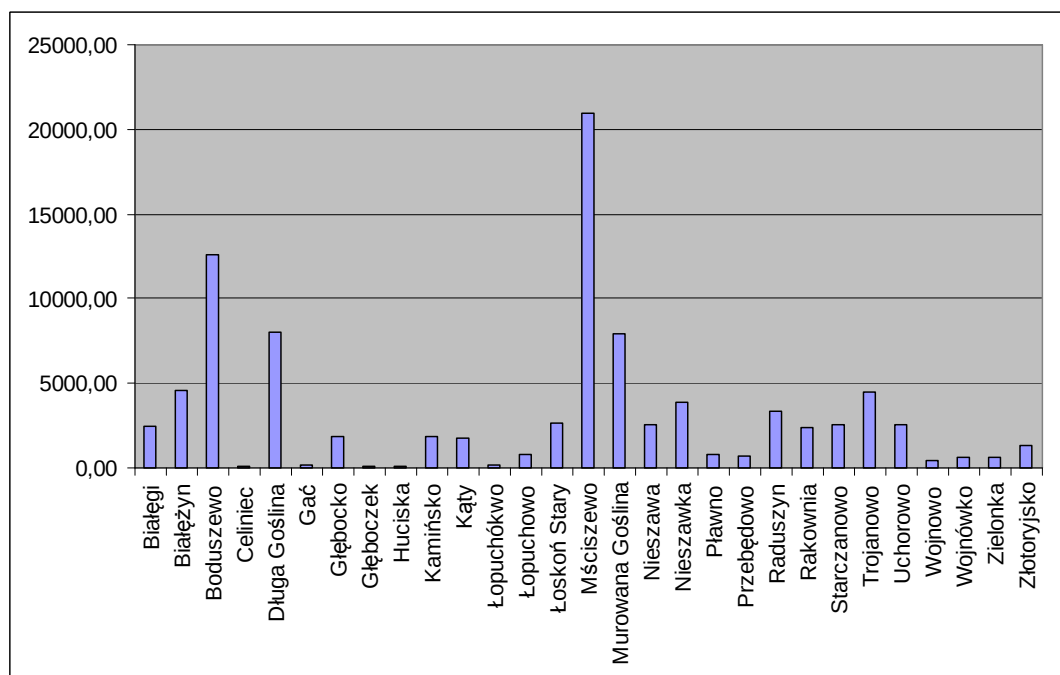
Goślina”, dlatego niniejszy opis dotyczy wyłącznie tematyki związanej z wyrobami zawierającymi azbest.

Sporządzona na potrzeby Programu inwentaryzacja została wykonana w oparciu o informacje przedkładane Burmistrzowi Miasta i Gminy Murowana Goślina w latach 2004-2011 przez osoby fizyczne posiadające wyroby zawierające azbest oraz wizje terenowe.

Z zebranych danych wynika, że na terenie gminy występuje ogólnie ok. **92 198,26 m² (1 014,18 Mg)** płyt cementowo-azbestowych dla budownictwa. Stan techniczny płyt można ocenić jako dobry. Należy zaznaczyć, że dane te mogą być jednak niepełne. Do określenia ilości wyrobów azbestowych posłużono się przede wszystkim danymi szacunkowymi uzyskanymi w czasie wizji lokalnych raz, na podstawie oświadczeń złożonych przez poszczególnych właścicieli nieruchomości na których występują wyroby azbestowe.

Dominującą formą występowania azbestu na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina są stosowane do pokryć dachowych płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa, zarówno na budynkach mieszkalnych jak i gospodarczych. Większe skupiska pokryć występują głównie na terenie miasta Murowana Goślina oraz w gospodarstwach rolnych rozproszonych na terenie całej gminy. Wśród zabudowy, gdzie występują wyroby azbestowe przeważają budynki jednorodzinne i towarzyszące im często zabudowania gospodarcze.

Ryc. 2 Ilość wyrobów azbestowych znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina (własność osób fizycznych, spółdzielni oraz wspólnot mieszkaniowych)

Źródło: opracowanie własne

Po przeprowadzeniu inwentaryzacji na terenie gminy stwierdzono następujące ilości wyrobów zawierających azbest będących w posiadaniu osób fizycznych, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych:

Tab. 4 Ilość wyrobów azbestowych znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina (własność osób fizycznych, spółdzielni oraz wspólnot mieszkaniowych)

Miejscowość	Ilość płyt cementowo-azbestowych [m ²]	Liczba nieruchomości, na których zinwentaryzowano wyroby
Białęgi	2426,84	7
Białężyn	4560,00	18
Boduszewo	12570,00	38
Celiniec	110,00	2
Długa Goślina	8044,00	17
Gać	160,00	1
Głębocko	1806,00	8
Głęboczek	80,00	1
Huciska	100,00	1
Kamińsko	1860,80	10
Kąty	1800,00	1
Łopuchowo	792,00	2
Łopuchówko	140,00	2
Łoskoń Stary	2665,00	5
Mściszewo	20993,00	30
Murowana Goślina	7930,60	50
Nieszawa	2555,52	31
Nieszawka	3868,50	5
Pławno	831,00	7
Przebędowo	705,00	5
Raduszyn	3315,00	3
Rakownia	2334,60	8
Starczanowo	2551,10	6
Trojanowo	4486,20	14
Uchorowo	2514,00	8
Wojnowo	471,50	8
Wojnowko	586,00	7
Zielonka	601,60	6
Złotoryjsko	1340,00	4
Razem:	92198,26	305

Źródło: opracowanie własne

W celu obliczenia wagi wszystkich płyt azbestowo-cementowych występujących na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina przyjęto następujący przelicznik:

średnia waga 1 m² płyt azbestowo-cementowych = 11 kg,

który został określony w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. Znając powierzchnię wyrobów azbestowo-cementowych oraz wagę 1 m² płyty falistej można obliczyć wagę wszystkich płyt azbestowych:

$$92\,198,26 \times 11 \text{ kg} = 1\,047\,070 \text{ kg} = 1\,014,18 \text{ Mg}$$

W celu zakwalifikowania wyrobów zawierających azbest do dalszego użytkowania lub usunięcia oraz określenia stopnia pilności działań naprawczych dokonano oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów według załącznika 2 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 2 kwietnia 2004 r. (Dz. U. nr 71 poz. 649).

W trakcie inwentaryzacji wyrobów azbestowych oraz na podstawie informacji przedłożonych Burmistrzowi Miasta i Gminy Murowana Goślina przez osoby fizyczne określono stan techniczny pokryć azbestowo-cementowych z uwzględnieniem oddziaływania na zdrowie ludzkie (częstość przebywania w budynkach pokrytych płytami azbestowo-cementowymi)

Tab. 5 Ocena pokryć dachowych na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina

Ocena pilności usunięcia pokryć dachowych zawierających azbest	%
Stopień pilności I (wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie)	1,45 %
Stopień pilności II (ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku)	70,90 %
Stopień pilności III (ponowna ocena w terminie do 5 lat)	27,65 %

Większość dachów na terenie gminy Murowana Goślina jest w stanie surowym. Należy zaznaczyć, że odpowiednie zabezpieczenie wyrobów zawierających azbest np. poprzez pomalowanie, może przedłużyć ich żywotność, jednak nie uchroni przed ich całkowitym usunięciem. Pokrycia azbestowe znajdują się w większości przypadków na terenie

prywatnych posesji, ale także na terenach administrowanych przez wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.

Pokrycia azbestowe znajdują się przede wszystkim na budynkach mieszkalnych, oraz budynkach gospodarczych (stodoły, gołębniki, obórki, składziki, garaże), ale także pozostawione są luzem na podwórzach i w ogrodach (gromadzone). Szczegółowy wykaz miejsc występowania wyrobów zawierających azbest przedstawiono w Załączniku nr 3.

5. Finansowanie usuwania wyrobów azbestowych

Źródła finansowania inwestycji ekologicznych związanych z gospodarką odpadami można podzielić na trzy grupy:

- publiczne – np. pochodzące z budżetu państwa, miasta lub gminy lub pozabudżetowych instytucji publicznych,
- prywatne – np. z banków komercyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw leasingowych,
- prywatno-publiczne – np. ze spółek prawa handlowego z udziałem gminy.

Dominującymi formami finansowania inwestycji ekologicznych są:

- zobowiązania kapitałowe – kredyty, pożyczki, obligacje, leasing,
- udziały kapitałowe – akcje i udziały w spółkach,
- dotacje.

W Polsce występują najczęściej następujące formy finansowania inwestycji w zakresie gospodarki odpadami:

- fundusze własne inwestorów,
- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.) z dopłatami do oprocentowania lub ze środków donatorów, kredyty komercyjne, kredyty konsorcjalne,
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe,
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju - EBOiR, Bank Światowy),

- kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne,
- leasing.

5.1. Budżety jednostek samorządowych oraz fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Zasady funkcjonowania narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U.08.25.150 ze zmianami).

Zasadniczym celem Narodowego Funduszu jest wspieranie finansowe przedsięwzięć podejmowanych dla poprawy jakości środowiska w Polsce. Główne kierunki jego działalności określa Polityka Ekologiczna Państwa, natomiast co roku aktualizowane są cele szczegółowe - dokumenty wewnętrzne Narodowego Funduszu, w tym zwłaszcza zasady udzielania pomocy finansowej oraz lista przedsięwzięć priorytetowych. W zakresie ochrony powierzchni ziemi, w tym ochrony środowiska przed odpadami, zakłada się dofinansowanie zadań inwestycyjnych zgodnych z niżej wymienionymi programami priorytetowymi:

- likwidacja uciążliwości starych składowisk odpadów niebezpiecznych,
- unieszkodliwianie odpadów powstających w związku z transportem samochodowym (autozłom, płyny eksploatacyjne, akumulatory, ogumienie, tworzywa sztuczne) oraz zbiórka i wykorzystanie olejów przepracowanych,
- przeciwdziałanie powstawaniu i unieszkodliwianie odpadów przemysłowych i odpadów niebezpiecznych,
- realizacja międzygminnych i regionalnych programów zagospodarowania odpadów komunalnych (w tym budowa zakładów przetwórstwa odpadów oraz wspomaganie systemów zagospodarowywania osadów ściekowych).

Rolą wojewódzkiego funduszu jest wspieranie finansowe przedsięwzięć proekologicznych o zasięgu regionalnym, a podstawowym źródłem ich przychodów są wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych. W każdym województwie WFOŚiGW przygotowuje na wzór NFOŚiGW listy zadań priorytetowych, które mogą być dofinansowywane z ich środków oraz zasady i kryteria, które będą obowiązywać przy wyborze zadań do realizacji.

Warunki udzielenia dofinansowania:

- udokumentowane pełne pokrycie planowanych kosztów przedsięwzięcia,

- wywiązanie się przez Wnioskodawcę z obowiązku uiszczania opłat i kar, stanowiących przychody Narodowego Funduszu oraz wywiązywanie się z innych zobowiązań w stosunku do Funduszu,
- przedsięwzięcie nie może być zakończone,
- udzielone dofinansowanie nie może przekroczyć kosztów przedsięwzięcia.

Fundusze, oprócz udzielania pożyczek i przyznawania dotacji, zgodnie z art. 411 ust. 1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U.08.25.150 ze zmianami) także mogą:

- udzielać dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek,
- wносить udziały do spółek działających w kraju,
- nabywać obligacje, akcje i udziały spółek działających w kraju.

W kryteriach oceny wniosku o dofinansowanie punktowana jest także pozycja przedsięwzięcia na liście przedsięwzięć priorytetowych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U.08.25.150 ze zmianami) w dziale II rozdziale 4 określa przeznaczenie środków finansowych funduszy wojewódzkich.

Na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina od 2006 roku funkcjonuje program dofinansowania likwidacji wyrobów zawierających azbest dla osób fizycznych. Udzielane dofinansowanie obejmuje 70% kosztów związanych z demontażem, transportem oraz utylizacją płyt cementowo-azbestowych. Środki przeznaczone na ten cel pochodzą z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz budżetów Powiatu Poznańskiego i Miasta i Gminy Murowana Goślina. Koordynatorem tych działań jest Powiat Poznański zgodnie z przyjętą przez Radę Miejską w Murowanej Goślinie uchwałą w sprawie współdziałania z Powiatem Poznańskim w realizacji zadania własnego w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest. W ramach współpracy Gmina przekazuje do Powiatu Poznańskiego środki finansowe na realizację programu likwidacji wyrobów i materiałów zawierających azbest. Powiat natomiast zobowiązany jest do częściowego finansowania zadania oraz udzielenia zamówienia na wykonanie usługi likwidacji azbestu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010r. Nr 113, poz. 759 ze zm.) podmiotom spełniającym wymagania w zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi azbest.

5.2. Fundacja EkoFundusz

EkoFundusz jest fundacją powołaną w 1992 r. przez Ministra Finansów dla efektywnego zarządzania środkami finansowymi pochodzącymi z zamiany części zagranicznego długu na wspieranie przedsięwzięć w ochronie środowiska (tzw. konwersja długu). Dotychczas decyzję o ekokonwersji polskiego długu podjęły Stany Zjednoczone, Francja, Szwajcaria, Włochy, Szwecja i Norwegia. Tak więc EkoFundusz zarządza środkami finansowymi pochodzącymi z ekokonwersji łącznie ponad 571 mln USD do wydatkowania w latach 1992 - 2010. EkoFundusz jest niezależną fundacją działającą według prawa polskiego, a w szczególności wg Ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. Nr 21 poz. 97, tekst jednolity), a także Statutu. Obecnie Fundatorem jest Minister Skarbu Państwa.

Jednym z sektorów ochrony środowiska uznanych za dziedziny priorytetowe jest gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych. W zakresie gospodarki odpadami priorytetami EkoFunduszu są tworzenie kompleksowych systemów selektywnej zbiórki, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i niebezpiecznych, przedsięwzięcia związane z eliminacją powstawania odpadów niebezpiecznych w procesach przemysłowych (promocja "czystszych technologii") i likwidacją składowisk odpadów tego rodzaju, rekultywacja gleb zanieczyszczonych odpadami niebezpiecznymi stanowiącymi zagrożenie dla zdrowia ludzi lub świata przyrody.

Pomoc finansową EkoFunduszu uzyskać mogą tylko te projekty, które wykazują się wysoką efektywnością, tj. korzystnym stosunkiem efektów ekologicznych do kosztów. Poza tym zalecane jest, aby projekty spełniały przynajmniej jeden z następujących warunków:

- wprowadzanie na polski rynek nowych technologii z krajów-donatorów,
- uruchomienie krajowej produkcji urządzeń dla ochrony środowiska,
- szczególne znaczenie dla ochrony zdrowia.

EkoFundusz udziela wsparcia finansowego w formie bezzwrotnych dotacji a także preferencyjnych pożyczek.

5.3. Bank Ochrony Środowiska S.A.

Bank Ochrony Środowiska S.A. świadczy kompleksowe usługi finansowe dla podmiotów realizujących inwestycje w zakresie ochrony środowiska. We współpracy z WFOŚiGW BOŚ udziela kredyty inwestycyjne związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem

azbestu i wyrobów zawierających azbest, polegające na wymianie powierzchni dachowych lub elewacyjnych wykonanych z materiałów zawierających azbest. W kosztach kwalifikowanych znajdują się roboty demontażowe, transport i unieszkodliwienie odpadu zawierającego azbest, zakup materiałów do wykonania zamiennych pokryć dachowych lub elewacyjnych, roboty budowlano-montażowe związane z wykonaniem zamiennych pokryć dachowych lub elewacyjnych. Kredyty przeznaczone dla wszystkich wnioskodawców z wyjątkiem jednostek samorządu terytorialnego.

Warunki kredytowania:

- oprocentowanie: zmienna stawka oprocentowania, stanowiąca sumę stopy bazowej WIBOR 3M oraz stałej marży Banku, określonej wewnętrznymi przepisami. Fundusz udziela dopłat do odsetek w wysokości 3,0 punktów procentowych przez okres nie dłuższy niż 48 miesięcy od dnia uruchomienia pierwszej transzy kredytu (w pozostałym okresie kredytobiorca ponosi pełen koszt oprocentowania kredytu),
- kwota kredytu: do 80% kosztów realizowanej inwestycji, lecz nie więcej niż wysokość kosztów kwalifikowanych oraz nie więcej niż:
 - 100.000 zł dla osób fizycznych
 - 300.000 zł dla wspólnot mieszkaniowych
 - 500.000 zł dla pozostałych kredytobiorców,
- okres kredytowania: według limitów określonych w wewnętrznych przepisach Banku dla kredytów inwestycyjnych, jednak nie dłużej niż 10 lat,
- okres realizacji zadania: do 6 miesięcy od daty postawienia przez Bank kredytu do dyspozycji Kredytobiorcy
- okres karencji: do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy kredytowej
- prowizja: do 2% kwoty przyznanego kredytu, jednak nie mniej niż 200 zł.

5.3. Instrumenty Oferowane przez Wielkopolski Program Operacyjny

W Wielkopolskim RPO istnieje możliwość dofinansowania inwestycji związanych z bezpiecznym usuwaniem wyrobów zawierających azbest w ramach Działania 4.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*. Beneficjentami w ramach Działania 4.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich* mogą być m.in. podmioty, których projekt został ujęty w Planie Rozwoju Lokalnego lub w Programie Rewitalizacji:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,

- jednostki organizacyjne *jst* posiadające osobowość prawną,
- podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego,
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,
- przedsiębiorcy/MSP,
- porozumienia w/w podmiotów,
- podmioty działające w oparciu o ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Istnieje możliwość wymiany elementów konstrukcyjnych zawierających azbest w budynkach publicznych (poza celami mieszkaniowymi) w przypadku, gdy nie wymaga to przebudowy całego obiektu i po spełnieniu wymagań przekazania powstałych odpadów zawierających azbest podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki takimi odpadami. W ramach Wielkopolskiego RPO możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie refundacji wydatków (Wilk, 2008).

6. Harmonogram realizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649) do usuwania wyrobów zawierających azbest zobowiązani są właściciele obiektów. Podmiotami uprawnionymi do wykonania ww. zadania w imieniu właściciela obiektu są podmioty posiadające stosowne zezwolenie (Załącznik nr 4).

Głównym czynnikiem utrudniającym realizację zadania jest, nie tyle koszt wykonania robót polegających na demontażu i utylizacji wyrobów zawierających azbest, co koszt związany z ich zastąpieniem innymi materiałami konstrukcyjnymi. Niezmiernie istotnym przy szacowaniu kosztów związanych z utylizacją eternitu jest fakt współdziałania z Powiatem Poznańskim. Jak dotąd dofinansowanie udzielane było jedynie osobom, które zdecydowały się na powierzenie wykonania usługi demontażu, transportu i utylizacji azbestu firmie wyłonionej w postępowaniu przetargowym, która podpisała stosowną umowę z Powiatem Poznańskim. Dzięki temu w 2011 roku cena jednostkowa za usunięcie 1 m² płyty

azbestowo-cementowej kształtowała się na poziomie 13 zł (koszt demontażu, pakowania, transportu i utylizacji). Tymczasem w przypadku zawarcia przez właścicieli nieruchomości indywidualnych umów z wykonawcami zadania koszt usunięcia 1 m² płyty azbestowo-cementowej może sięgać nawet do 25 zł (informacja ta została uzyskana w wyniku rozmów telefonicznych z firmami świadczącymi usługi w zakresie demontażu i utylizacji wyrobów zawierających azbest). Należy jednak zaznaczyć, że powyższa cena jest jedynie wartością szacunkową i może być zmienna w zależności od warunków, w jakich będzie następował demontaż i od jednorazowej ilości usuwanych odpadów azbestowo-cementowych.

Z uwagi na fakt iż Miasto i Gmina Murowana Goślina zakłada dalszą współpracę z Powiatem Poznańskim oraz Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do oszacowania kosztów realizacji Programu przyjmuje się średni koszt likwidacji wyrobów zawierających azbest na poziomie 15 zł. W związku z powyższym łączny koszt likwidacji zinwentaryzowanych wyrobów znajdujących się na terenie nieruchomości należących do osób fizycznych wyniósłby:

$$92\ 198,26 \times 15 \text{ zł} = 1\ 382\ 973,90 \text{ złotych.}$$

W przypadku zmiany zasad lub całkowitego zaprzestania współdziałania z Powiatem Poznańskim w ramach realizacji powyższego zadania koszt ten może ulec znacznemu zwiększeniu.

Właściciel, użytkownik wieczysty, lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest przeprowadza kontrolę stanu tych wyrobów w terminach wynikających z oceny stanu tych wyrobów. Z przeprowadzonej kontroli okresowej sporządza się w dwóch egzemplarzach ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest - Załącznik nr 5, zgodny z w/w Rozporządzeniem.

Jeden egzemplarz oceny stanu wyrobów zawierających azbest przechowuje właściciel, drugi egzemplarz przekazywany jest Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Poznaniu w terminie 30 dni od daty sporządzenia oceny.

Miasto i Gmina Murowana Goślina postawiła sobie za cel usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy do 2032 roku. Na podstawie inwentaryzacji miejsc występowania, ilości wyrobów zawierających azbest i jej corocznej aktualizacji sporządzono harmonogram realizacji niniejszego Programu.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
dla Miasta i Gminy Murowana Goślina

Tab. 6 Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy Murowana Goślina

Zadanie	Rola samorządu Gminy	Koszty zł	Źródła finansowania	Termin realizacji
Informowanie i edukacja mieszkańców Gminy (właścicieli, zarządców i użytkowników budynków) o szkodliwości azbestu i zasadach usuwania wyrobów zawierających azbest	Prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej nt. postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, sposobu ich usuwania, ich wpływu na organizm ludzki.	2000 rocznie	Budżet Gminy	2011- 2032
Szczegółowa inwentaryzacja azbestu i wyrobów zawierających azbest poprzez wypełnienie przez właścicieli/zarządców obiektów budowlanych „arkuszy oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest	Określenie bilansu i rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy oraz coroczne przekazywanie informacji do Marszałka	koszty admini- stracyjne		2011
Usuwanie wyrobów zawierających azbest, w tym:	- współpraca z organizacjami i fundacjami mającymi na celu wspieranie działań związanych z usuwaniem azbestu	1 382 297	Właściciele, zarządcy, użytkownicy wielkościan, FOŚiGW	2011- 2032
pomoc w finansowaniu przedsięwzięć związanych z usuwaniem wyrobów azbestowych	- coroczne zabezpieczanie środków w budżecie gminy na inwestycje związane z usuwaniem azbestu	968 082	Budżet Gminy Budżet Powiatu WFOŚiGW	2011- 2032
Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach zawierających azbest	Ścisła współpraca z wojewodą i nadzorem budowlanym	koszty admini- stracyjne		2011- 2032
Coroczne sprawozdanie z realizacji Programu przy uwzględnieniu podanych w Programie wskaźników monitorowania.	Sporządzanie rocznych informacji w zakresie realizacji zadań „Programu...” na terenie Gminy oraz ich przekazywanie do Marszałka	koszty admini- stracyjne		2011- 2032

PODSUMOWANIE

Nadrzędnym celem "Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina" jest wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Gminy spowodowanych azbestem oraz likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko. Osiągnięcie tego celu jest związane z bezpiecznym usunięciem wszystkich wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy. Odpady azbestowe zaliczane są do odpadów niebezpiecznych i w związku z tym postępowanie z nimi oraz ich unieszkodliwianie powinno być prowadzone wyłącznie przez specjalistyczne firmy pod nadzorem służb budowlanych. Proces usuwania wyrobów zawierających azbest, zgodnie z zapisami krajowego „Programu...”, powinien być zakończony w 2032 roku.

Usuwanie azbestu i wyrobów go zawierających jest kosztownym i długofalowym przedsięwzięciem. Zakładając dalszą współpracę z Powiatem Poznańskim oraz WFOŚiGW całkowity koszt usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta i Gminy szacowany jest na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji na kwotę 1 382 973,9 złotych. W tym miejscu należy zauważyć, że koszty te odzwierciedlają jedynie wydatki związane z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest. Podstawowym czynnikiem ograniczającym realizację celu nadrzędnego jest brak środków finansowych właścicieli, zarządców i użytkowników obiektów na zastąpienie wyrobów zawierających azbest wyrobami bezpiecznymi dla zdrowia i środowiska. Rzeczywiste koszty wykonania nowych pokryć dachowych w miejsce zdemontowanych płyt cementowo-azbestowych stanowią będą kluczowy czynnik warunkujący możliwości usunięcia wyrobów zawierających azbest w określonej perspektywie czasowej

Skalę problemu uwidacznia przeprowadzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest (pokrycia dachowe z eternitu). Dane te zostały ujęte w niniejszym „Programie...” i posłużą jako podstawa do dalszych działań w zakresie sukcesywnej likwidacji zagrożenia azbestem na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina.

W „Programie...” wskazano możliwości uzyskania pomocy finansowej dla posiadaczy wyrobów zawierających azbest (ze środków krajowych i unijnych);

W związku z długofalowym procesem usuwania odpadów azbestowych (do 2032 roku) konieczny jest stały monitoring oraz aktualizacja danych zawartych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Murowana Goślina”.

Zestawienie załączników

Załącznik 1. Krajowe akty normatywne regulujące tematykę związaną z azbestem

Załącznik 2. Przepisy i procedury w zakresie postępowania z odpadami i wyrobami zawierającymi azbest

Załącznik 3. Rozmieszczenie wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina

Załącznik 4. Wykaz uprawnionych podmiotów gospodarczych do usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego

Załącznik 5. Wykaz istniejących składowisk na terenie kraju przyjmujących wyroby zawierające azbest

Załącznik 6. Formularz oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Załącznik 7. Informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania

Załącznik 8. Informacja o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało zakończone

Literatura

- 1) Wilk E., 2008: PORADNIK FINANSOWANIE USUWANIA AZBESTU ZE ŚRODKÓW KRAJOWYCH I UNIJNYCH W LATACH 2008-2013, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa.
- 2) Trywała K., 2006: Gminny plan usuwania wyrobów zawierających azbest. Agencja Reklamy i poligrafii ABAKO, Gliwice.
- 3) Deja L., Dyczek J., Mieczkowska E., Zasłucha S., Zaczkowski P., 2008. Poradnik dla użytkowników wyrobów azbestowych. Ministerstwo Gospodarki, Warszawa.
- 4) Szeszenia-Dąbrowska N., 2007: Szkodliwe oddziaływanie azbestu na zdrowie ludzi[W:] Szkoła – „Azbest bezpieczne postępowanie” Bezpieczne postępowanie z azbestem i wyrobami zawierającymi azbest, Dyczek J. (red.), Wydawnictwo Naukowe „Akapit”, Kraków.
- 5) Deja L., 2007: Procedury bezpiecznego postępowania przy użytkowaniu, konserwacji i usuwaniu wyrobów zawierających azbest [W:] Szkoła – „Azbest bezpieczne postępowanie” Bezpieczne postępowanie z azbestem i wyrobami zawierającymi azbest, Dyczek J. (red.), Wydawnictwo Naukowe „Akapit”, Kraków.

Materiały źródłowe

- 1) Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej. 2002. Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest Stosowanych na Terytorium Polski.
- 2) Ministerstwo Gospodarki. 2008 Raport z realizacji Programu Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest Stosowanych na Terytorium Polski.
- 3) Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta i Gminy Murowana Goślina. 2004.
- 4) Urząd Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie.
- 5) Starostwo Powiatowe w Poznaniu.
- 6) www.bazaazbestowa.pl.
- 7) www.mos.gov.pl.
- 8) www.mg.gov.pl.

Załącznik nr 1

Krajowe akty normatywne regulujące tematykę związaną z azbestem

Ustawy	
1	Ustawa z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz. U. 1983 nr 35 poz. 163)
2	Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. 1998, nr 21, poz. 94 j.t.)
3	Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. 2001, nr 100, poz. 1085 j.t.)
4	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2002, nr 101, poz. 926 j.t.)
5	Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. 2002, nr 199, poz. 1671 j.t.)
6	Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004, nr 3, poz. 20 j.t.)
7	Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o krajowym systemie ekozarządzania i audytu (EMAS) (Dz. U. 2004, nr 70, poz. 631 j.t.)
8	Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. 2004, nr 92, poz. 881 j.t. ze zm.)
9	Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. 2005, nr 108, poz. 908 j.t. ze zm.)
10	Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. 2005, nr 180, poz. 1495 j.t. ze zm.)
11	Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2005, nr 228, poz. 1947 j.t. ze zm.)
12	Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2005, nr 236, poz. 2008 z późn. zm)
13	Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2005, nr 249, poz. 2104 ze zm.)
14	Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. 2007, nr 44, poz. 287 t.j. ze zm.)
15	Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. 2007, nr 89, poz. 589 t.j.)
16	Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. 2007, nr 124, poz. 859 ze zm.)
17	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008, nr 25, poz. 150 j.t. ze zm)
18	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2008, nr 164, poz. 1027 j.t. ze zm.)
19	Ustawa z dnia 3 października 2008 r.

	o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z dnia 7 listopada 2008 r.)
20	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. 2009, nr 157, poz. 1240)
21	Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 2009, nr 178, poz. 1380 j.t.)
22	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007, nr 39, poz. 251 z późn. zm)
23	Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2006, nr 156, poz. 1118 j. ze zm.)
24	Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. 2009, nr 152, poz. 1222 j.t.)
25	Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji do gazów cieplarnianych (Dz. U. 2011, nr 122, poz. 695 j.t.)
Rozporządzenia	
1	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzenia badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. 1996, nr 69, poz. 332 ze zm.)
2	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 12 lipca 1996 r. w sprawie wykazu jednostek upoważnionych do przeprowadzania badań materiałów i procesów technologicznych w celu ustalenia stopnia ich szkodliwości dla zdrowia oraz zakresu tych badań (Dz. U. 1996, nr 101, poz. 473 ze zm.)
3	ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 1997, nr 109, poz. 704 ze zm.)
4	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001, nr 112, poz. 1206)
5	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 19 listopada 2001 r. w sprawie rodzajów obiektów budowlanych, przy których realizacji jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego (Dz. U. 2001, nr 138, poz. 1554 ze zm.)
6	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz. U. 2002, nr 108, poz. 953 ze zm.)
7	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. 2002, nr 122, poz. 1055)
8	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie sposobu dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (Dz. U. 2002, nr 132, poz. 1121)

9	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. 2002, nr 191, poz. 1595)
10	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2002, nr 217, poz. 1833 ze zm.)
11	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. 2002, nr 220, poz. 1858 ze zm.)
12	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. 2002, nr 236, poz. 1986)
13	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdów do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. 2002, nr 237, poz. 2011 ze zm.)
14	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. 2003, nr 32, poz. 262 ze zm.)
15	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. 2003, nr 47, poz. 401)
16	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. 2003, nr 61, poz. 549 ze zm.)
17	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. 2003, nr 66, poz. 620 ze zm.)
18	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. 2003, nr 120, poz. 1126)
19	OBWIESZCZENIE MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 2003, nr 169, poz. 1650 ze zm.)
20	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. 2003, nr 171, poz. 1666 ze zm.)
21	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004, nr 71, poz. 649 ze zm.)

22	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. 2004, nr 100, poz. 1024)
23	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI I PRACY z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 2004, nr 180, poz. 1860 ze zm.)
24	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie okresowych badań lekarskich pracowników zatrudnionych w zakładach, które stosowały azbest w produkcji (Dz. U. 2004, nr 183, poz. 1896)
25	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 9 sierpnia 2004 r. w sprawie leczenia uzdrowiskowego osób zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004, nr 185, poz. 1920 ze zm.)
26	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie systemów oceny zgodności, wymagań, jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności, oraz sposobu oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE (Dz. U. 2004, nr 195, poz. 2011)
27	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. 2004, nr 198, poz. 2041 ze zm.)
28	ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac (Dz. U. 2004, nr 200, poz. 2047 ze zm.)
29	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. 2004, nr 280, poz. 2771 ze zm.)
30	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz. U. 2005, nr 11, poz. 86 ze zm.)
31	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz. U. 2005, nr 13, poz. 109)
32	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie list substancji niedozwolonych lub dozwolonych z ograniczeniami do stosowania w kosmetykach oraz znaków graficznych umieszczanych na opakowaniach kosmetyków (Dz. U. 2005, nr 72, poz. 642 ze zm.)
33	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. 2005, nr 81, poz. 716 ze zm.)

34	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie podziemnych składowisk odpadów (Dz. U. 2005, nr 110, poz. 935)
35	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI I PRACY z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. 2005, nr 186, poz. 1553 ze zm.)
36	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 15 września 2005 r. w sprawie kursów kształcących dla kierowców przewożących towary niebezpieczne (Dz. U. 2005, nr 187, poz. 1571)
37	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie (Dz. U. 2005, nr 189, poz. 1603)
38	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 3 października 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie (Dz. U. 2005, nr 201, poz. 1673)
39	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI I PRACY z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. 2005, nr 216, poz. 1824)
40	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 24 października 2005 r. w sprawie homologacji typu pojazdów samochodowych i przyczep (Dz. U. 2005, nr 238, poz. 2010 ze zm.)
41	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. 2006, nr 49, poz. 356)
42	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. 2006, nr 49, poz. 356)
43	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 25 maja 2007 r. w sprawie warunków i zakresu dostępu do wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz. U. 2007, nr 101, poz. 687)
44	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie niezbędnego zakresu informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania oraz sposobu prowadzenia centralnej i wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz. U. 2007, nr 133, poz. 930)
45	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 22 sierpnia 2007 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów na składowiska podziemne (Dz. U. 2007, nr 163, poz. 1156.)
46	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 22 lipca 2002 r. w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów (Dz. U. 2007, nr 186, poz. 1322 j.t. ze zm.)
47	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 26 października 2007 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane nieselektywnie na składowiskach podziemnych

	(Dz. U. 2007, nr 209, poz. 1514)
48	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. 2008, nr 37, poz. 212 ze zm.)
49	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów odpadów, których przywóz w celu unieszkodliwiania jest zabroniony (Dz. U. 2008, nr 119, poz. 769)
50	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz. U. 2008, nr 206, poz. 1291)
51	ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. 2009, nr 105, poz. 869)
52	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. 2009, nr 124, poz. 1033)
53	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. 2010, nr 249, poz. 1673)
54	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach (Dz. U. 2010, nr 249, poz. 1674)
55	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011, nr 8, poz. 31)
56	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2011, nr 33, poz. 166)
57	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 22 kwietnia 2011 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz. U. 2011, nr 95, poz. 558)
43	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 25 maja 2007 r. w sprawie warunków i zakresu dostępu do wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz. U. 2007, nr 101, poz. 687)
44	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie niezbędnego zakresu informacji objętych obowiązkiem zbierania i przetwarzania oraz sposobu prowadzenia centralnej i wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami (Dz. U. 2007, nr 133, poz. 930)
45	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 22 sierpnia 2007 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów na składowiska podziemne (Dz. U. 2007, nr 163, poz. 1156.)
46	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY

	z dnia 22 lipca 2002 r. w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów (Dz. U. 2007, nr 186, poz. 1322 j.t. ze zm.)	
47	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 26 października 2007 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane nieselektywnie na składowiskach podziemnych (Dz. U. 2007, nr 209, poz. 1514)	
48	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. 2008, nr 37, poz. 212 ze zm.)	
49	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów odpadów, których przywóz w celu unieszkodliwiania jest zabroniony (Dz. U. 2008, nr 119, poz. 769)	
50	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz pomiarów ilości pobieranej wody (Dz. U. 2008, nr 206, poz. 1291)	
51	ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. 2009, nr 105, poz. 869)	
52	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególnie zagrożenie dla środowiska (Dz. U. 2009, nr 124, poz. 1033)	
53	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. 2010, nr 249, poz. 1673)	
54	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach (Dz. U. 2010, nr 249, poz. 1674)	
55	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011, nr 8, poz. 31)	
56	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2011, nr 33, poz. 166)	
57	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 22 kwietnia 2011 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz. U. 2011, nr 95, poz. 558)	

Pozostałe		
1	Konwencja	KONWENCJA Nr 162 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca bezpieczeństwa w stosowaniu azbestu z dnia 24 czerwca 1986 r. (proces ratyfikacji przez Polskę jest w toku postępowania)

2	Dz.U.06.194.1433	KONWENCJA Nr 170 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca bezpieczeństwa przy używaniu substancji i preparatów chemicznych w pracy , przyjęta w Genewie dnia 25 czerwca 1990 roku (Dz. U. 2006, nr 194, poz.1433)
3	M.P.96.19.231	ZARZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. 1996, nr 19, poz. 231)
4	M.P.10.101.1183	UCHWAŁA RADY MINISTRÓW Nr 217 z dnia 24 grudnia 2010 r. w sprawie "Krajowego planu gospodarki odpadami 2014" (M.P. 2010, nr 101, poz. 1183)
5	Dz.U.09.27.162	OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 23 marca 2007 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) , sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. z dnia 5 czerwca 2007 r. ze zm.)
6	M.P.09.50.735	KOMUNIKAT MINISTRA GOSPODARKI z dnia 29 lipca 2009 r. o podjęciu przez Radę Ministrów uchwały w sprawie programu wieloletniego pod nazwą "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032" (M.P. z dnia 7 sierpnia 2009 r.)
7	M.P.10.74.945	OBWIESZCZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 4 października 2010 r. w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze składowiska na rok 2011 (M.P. 2010.74.945)
8	Program Uchwała 122/2009 Uchwała 39/2010	"Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032"

Załącznik nr 2

Przepisy i procedury w zakresie postępowania z odpadami i wyrobami zawierającymi azbest

Procedura 1. Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania właścicieli i zarządców budynków, budowli, instalacji lub urządzeń oraz terenów, gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest. Procedura dotyczy bezpiecznego ich użytkowania.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje cały okres, w którym budynek, budowla, instalacja lub urządzenie przemysłowe oraz teren, niezależnie od ich wielkości lub stanu, charakteryzuje się tym, że znajdują się tam wyroby zawierające azbest.

Opis szczegółowy

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia technicznego oraz terenu, gdzie znajdują się wyroby zawierające azbest, ma obowiązek sporządzenia - w 2 egzemplarzach „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” korzystając z formularza zamieszczonego w załączniku nr 6. Właściciele lub zarządcy, którzy spełnili ten obowiązek wcześniej – sporządzają następne oceny w terminach wynikających z warunków poprzedniej oceny, tzn.:

- po 5-u latach, jeżeli wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie technicznym i nieuszkodzone,
- po roku, jeżeli przy poprzedniej ocenie ujawnione zostały drobne (do 3% powierzchni wyrobów) uszkodzenia.

Wyroby, które posiadały lub posiadają duże i widoczne uszkodzenia – powinny zostać bezzwłocznie usunięte.

Jeden egzemplarz oceny właściciel lub zarządca zobowiązany jest złożyć właściwemu terenowo powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego – w terminie do 30-u dni od dnia jej sporządzenia. Drugi egzemplarz zachowuje przy dokumentacji budynku, budowli,

instalacji lub urządzenia przemysłowego oraz terenu – do czasu sporządzenia następnej oceny.

Właściciel lub zarządca obowiązany jest do przeprowadzenia inwentaryzacji (spisu z natury) wyrobów zawierających azbest. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest - informacje o wyrobach zawierających azbest, właściciel, zarządca lub użytkownik sporządza w dwóch egzemplarzach:

- 1) jeden egzemplarz przedkłada w formie pisemnej wojewodzie;
- 2) drugi egzemplarz przechowuje przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji.

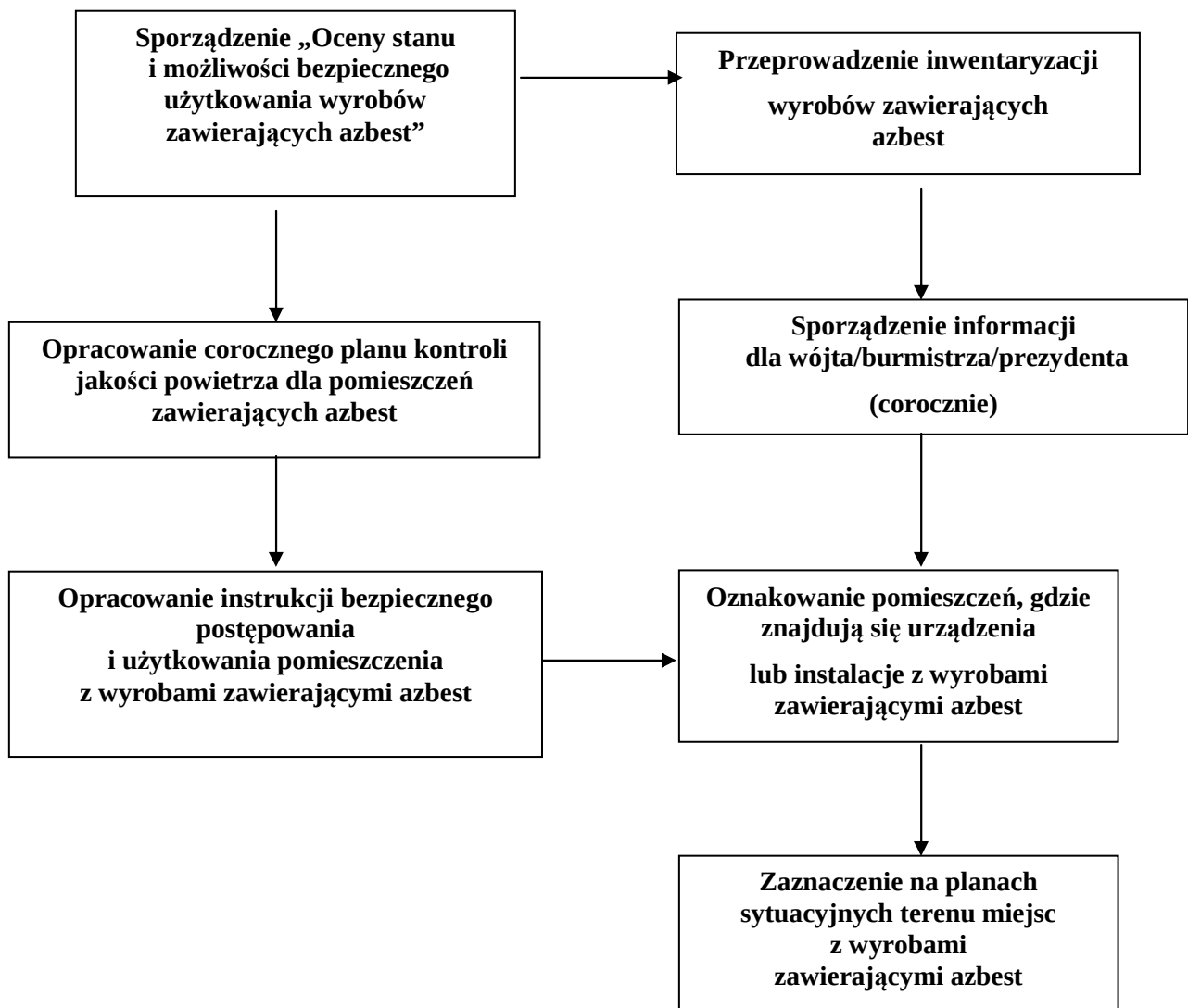
Osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami przedkładają informacje odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Informacje przedkłada się corocznie, celem wykazania ewentualnych zmian w ilości posiadanych wyrobów zawierających azbest, co pozwoli na ocenę zagrożenia dla ludzi i środowiska w danym rejonie. Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, gdzie występują wyroby zawierające azbest, ma ponadto obowiązki:

- oznakowania pomieszczeń, gdzie znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest – odpowiednim znakiem ostrzegawczym dla azbestu,
- opracowania i wywieszenia na widocznym miejscu instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest,
- zaznaczenia na planie sytuacyjnym terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest.

Ponadto, jeżeli w budynku, budowli, instalacji lub urządzeniu oraz na terenie znajdują się wyroby zawierające azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m^3 (tzw. „miękkie”) lub, jeżeli wyroby zawierają azbest krokidolit, a także, jeżeli te wyroby znajdują się w zamkniętych pomieszczeniach, lub istnieje uzasadniona obawa dużej emisji azbestu do środowiska – właściciel lub zarządca powinien opracować plan kontroli jakości powietrza (monitoringu), a jego wyniki uwzględnić przy dalszej eksploatacji lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Procedura 1 – schemat graficzny

Procedura 2. Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i postępowania właścicieli, zarządców budynków, budowli, instalacji lub urządzeń oraz terenów z wyrobami zawierającymi azbest – przed i w czasie wykonywania prac usuwania lub zabezpieczania takich wyrobów.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje okres od podjęcia decyzji o zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, do zakończenia tych robót i uzyskania stosownego oświadczenia wykonawcy prac.

Opis szczegółowy

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest, powinien dokonać identyfikacji rodzaju i ilości azbestu w wyrobach, przez uprawnione do takich prac laboratorium. Identyfikacja azbestu powinna nastąpić w okresie użytkowania wyrobów, jeszcze przed rozpoczęciem wykonywania prac zabezpieczenia lub usuwania takich wyrobów, o ile informacja ta, nie jest podana w innych dokumentach budowy przedmiotowego obiektu.

Identyfikacja azbestu jest obowiązkiem właściciela lub zarządcy, wynikającym z tytułu własności oraz odpowiedzialności prawnej, dotyczącej ochrony osób trzecich od szkód mogących wynikać z nieodpowiedniej eksploatacji przedmiotu stanowiącego własność. Wyniki identyfikacji azbestu powinny być uwzględniane przy:

- sporządzaniu „Oceny...”,
- sporządzaniu informacji dla wójta, burmistrza, prezydenta miasta,
- zawieraniu umowy na wykonanie prac zabezpieczania lub usuwania wyrobów zawierających azbest z wykonawcą tych prac – wytwarzającym odpady niebezpieczne.

Właściciel lub zarządca może zlecić innym – odpowiednio przygotowanym osobom lub podmiotom prawnym – przeprowadzenie czynności wykonania identyfikacji azbestu w wyrobach. W każdym przypadku powinno to mieć miejsce przed rozpoczęciem prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z wyrobami zawierającymi azbest, ma obowiązek dopełnienia wymogów wynikających z przepisów ustawy – Prawo budowlane, tj. uzyskania pozwolenia na budowę lub złożenia z odpowiednim wyprzedzeniem wniosku zgłoszenia robót budowlanych. Wniosek powinien być sporządzony z uwzględnieniem przepisów wynikających z art. 30 ust. 7 ustawy – Prawo budowlane.

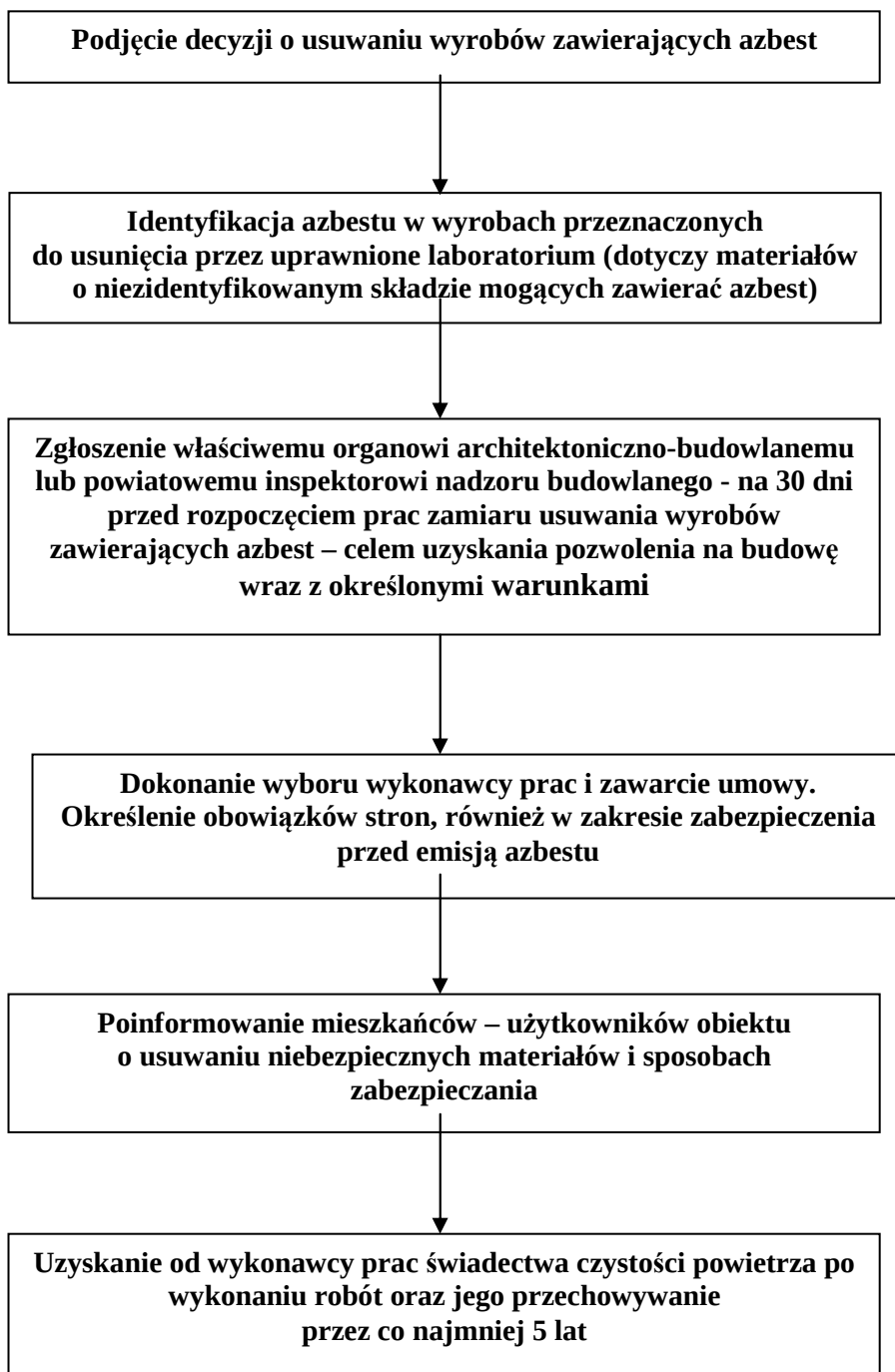
Zatajenie informacji o występowaniu azbestu w wyrobach, które będą przedmiotem prac remontowo budowlanych skutkuje – na podstawie ustawy - Prawo ochrony środowiska – odpowiedzialnością prawną.

Po dopełnieniu obowiązków formalnoprawnych, właściciel lub zarządca dokonuje wyboru wykonawcy prac - wytwórcy odpadów niebezpiecznych. Zawiera umowę na wykonanie prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczenia budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z azbestu. W umowie powinny być jasno sprecyzowane obowiązki stron, również w zakresie zabezpieczenia przed emisją azbestu w czasie wykonywania prac.

Niezależnie od obowiązków wykonawcy prac, właściciel lub zarządca powinien poinformować mieszkańców lub użytkowników budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, o usuwaniu niebezpiecznych materiałów zawierających substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla ludzi oraz o sposobach zabezpieczenia przed tą szkodliwością.

Na końcu właściciel lub zarządca powinien uzyskać od wykonawcy prac, pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonania robót i oczyszczenia z azbestu, a następnie przechowywać je przez okres, co najmniej 5 lat, wraz z inną dokumentacją budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu.

Procedura 2 – schemat graficzny

Procedura 3. Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zasad postępowania podczas prac przygotowawczych do zabezpieczania lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje całokształt prac oraz postępowania dotyczącego przygotowania do zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Opis szczegółowy

W rozumieniu przepisów ustawy o odpadach (art. 3 ust. 3 pkt. 22) **wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnania, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba, że umowa o świadczeniu usługi stanowi inaczej**, a więc wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Wytwórcę odpadów obowiązuje postępowanie określone przepisami ustawy o odpadach. Podstawową czynnością dla przedsiębiorcy, który zamierza podjąć działalność w zakresie wytwarzania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, w ilości powyżej 0,1 Mg rocznie, jest opracowanie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi i zawierającymi azbest zatwierdzonego przez właściwego, ze względu na miejsce wytwarzania odpadów, starostę.

W niektórych, określonych ustawą przypadkach, program zatwierdza wojewoda.

Program gospodarki odpadami niebezpiecznymi dołączony do wniosku o wydanie decyzji zatwierdzającej program, powinien zawierać:

- wyszczególnienie rodzajów odpadów niebezpiecznych, przewidzianych do wytwarzania, a w przypadku, gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie mogą powodować odpady niebezpieczne, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania składu chemicznego i właściwości odpadów,
- określenie ilości odpadów niebezpiecznych poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytworzenia w ciągu roku,

- informacje wskazujące na sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów niebezpiecznych lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
- opis dalszego sposobu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych,
- wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów niebezpiecznych.

Wytwórca odpadów (wytwarzający rocznie do 0,1 Mg odpadów niebezpiecznych) na 30 dni przed rozpoczęciem działalności powodującej powstawanie odpadów lub zmianą tej działalności wpływającą na ilość lub rodzaj wytwarzanych odpadów lub sposobów gospodarowania nimi, opracowuje i składa właściwemu wojewodzie lub staroście (w 4 egzemplarzach) informację o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania nimi.

Informacja powinna zawierać:

- wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, w przypadku, gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające, do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów,
- określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku,
- informacje wskazujące na sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
- opis dalszego sposobu gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- wskazanie miejsca i sposobu oraz rodzaju magazynowanych odpadów.

Do rozpoczęcia działalności powodującej powstawanie odpadów można przystąpić, jeżeli organ właściwy do przyjęcia informacji, w terminie 30 dni od dnia złożenia informacji nie wniesie sprzeciwu, w drodze decyzji. Wytwórca odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami innemu posiadaczowi odpadów. Posiadacz odpadów może je przekazywać wyłącznie podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami.

Po dopełnieniu obowiązków wynikających z ogólnych zasad postępowania wykonawca prac uprawniony jest do przyjęcia zlecenia i zawarcia umowy na wykonanie prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest, wraz z oczyszczaniem miejsca

prac z azbestem. Dla prawidłowego zawarcia umowy koniecznym jest określenie stanu środowiska przed przystąpieniem do prac, w tym strefy przyszłych prac. Pozwoli to na określenie stopnia narażenia na azbest w miejscu pracy oraz prawidłowe przygotowanie planu prac.

Plan pracy powinien być sporządzony zgodnie ze stosownymi przepisami i zawierać m.in.:

- określenie miejsca wykonywania prac oraz charakteru prac i przewidywanego czasu ich trwania,
- określenie rodzaju azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia,
- aktualną „Ocenę stanu...”,
- przewidywaną ilość wytwarzanych odpadów do usunięcia,
- ustalenie odpowiednich sposobów usuwania wyrobów zawierających azbest,
- określenie rodzajów i metod pracy, z uwzględnieniem technicznych środków,
- określenie sposobów eliminowania lub ograniczenia uwalniania się pyłu azbestu do powietrza,
- zapewnienie pracownikom niezbędnej ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy,
- charakterystykę środków ochronnych użytych do ochrony pracowników i innych osób znajdujących się w miejscu pracy.

Następnie powinien zostać opracowany plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, "plan bioz", obejmujący m.in.:

- informacje dotyczące przewidywanych zagrożeń, występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia,
- informacje o wydzieleniu i oznakowaniu miejsc prowadzenia robót budowlanych, stosownie do rodzaju zagrożenia,
- informacje o sposobie prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych, w tym: określenie zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia, konieczność stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej, zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi, przez wyznaczone w tym celu osoby,
- określenie sposobu przechowywania i przemieszczania materiałów, wyrobów, substancji oraz preparatów niebezpiecznych na terenie budowy,

- wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie.

Pracodawca jest obowiązany zapoznać pracowników lub ich przedstawicieli z planem prac, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Wykonawca prac jest obowiązany przeszkolić wszystkie osoby pozostające w kontakcie z azbestem, pracowników bezpośrednio zatrudnionych, kierujących i nadzorujących prace w zakresie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy postępowaniu z wyrobami zawierającymi azbest i ich odpadami. Szkolenie powinno być przeprowadzone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, oraz przez upoważnione instytucje i potwierdzone odpowiednim świadectwem lub zaświadczeniem.

Pracodawca jest obowiązany do:

- zapewnienia pracownikom odpowiednich ubrań roboczych zabezpieczających pracowników w czasie trwania robót i oczyszczania terenu,
- przygotowania, prowadzenia i przechowywania rejestru pracowników narażonych na działanie azbestu.

Ważną sprawą jest przygotowanie miejsca i sposobu tymczasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych na placu budowy, po ich demontażu, a jeszcze przed transportem na składowisko. Miejsce takie powinno być wydzielone i zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych oraz oznakowane znakami ostrzegawczymi o treści: „Uwaga! Zagrożenie azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.

Na potrzeby ewidencji odpadów niebezpiecznych, wytwórca odpadów przygotowuje dokumenty, którymi są:

- karta ewidencji odpadu,
- karta przekazania odpadu.

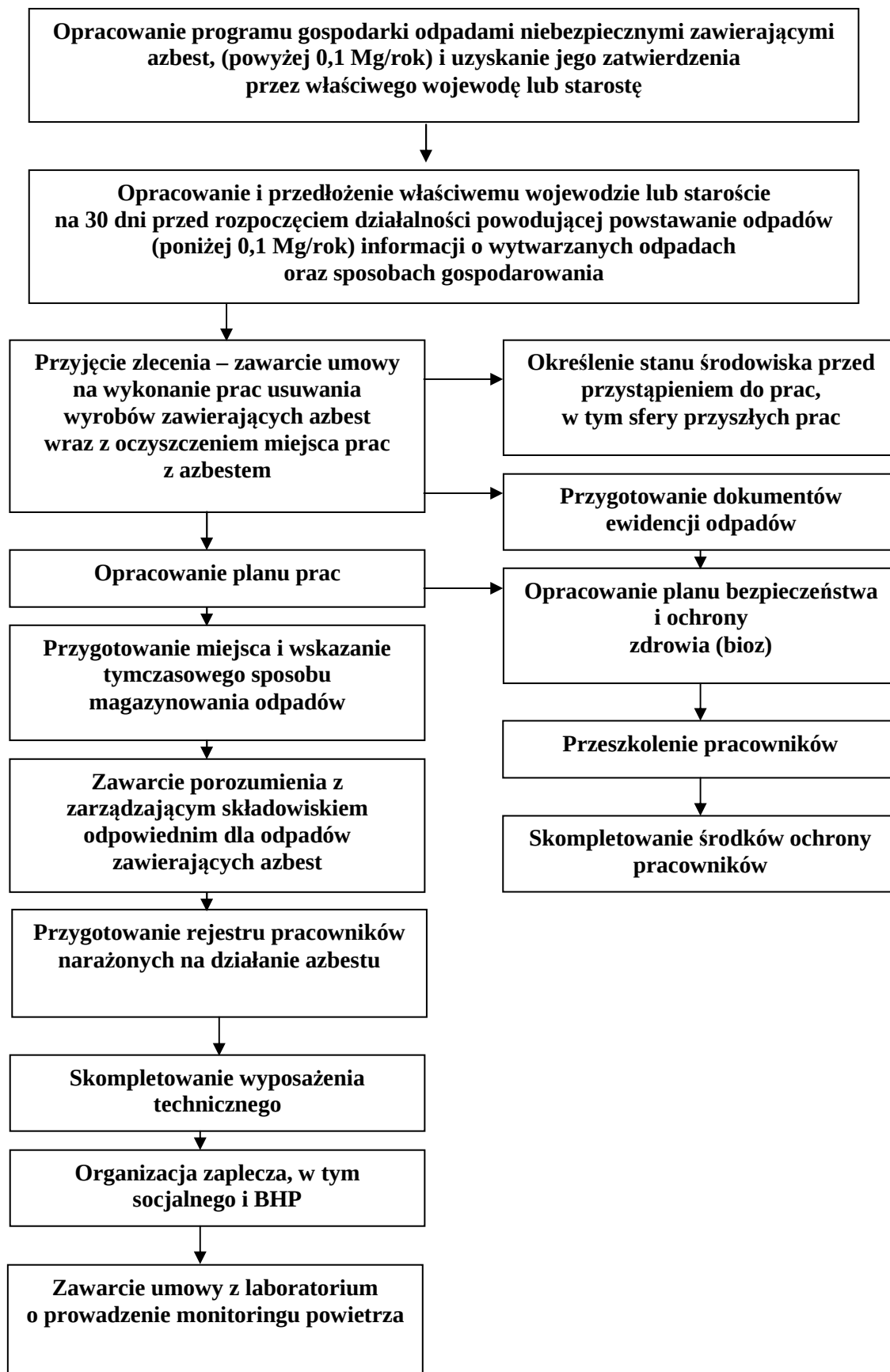
Celem zapewnienia składowania odpadów niebezpiecznych powstałych po usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwórca odpadów powinien przed przeprowadzeniem robót, zawrzeć porozumienie z zarządzającym składowiskiem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Ważne znaczenie dla prawidłowego przygotowania robót ma skompletowanie wyposażenia technicznego, w tym narzędzi ręcznych i wolnoobrotowych, narzędzi mechanicznych, urządzeń wentylacyjnych oraz podstawowego sprzętu przeciwpożarowego. Na tym etapie należy też zabezpieczyć techniczne środki zapobiegające

emisji azbestu w miejscu pracy oraz środowisku, w zależności od określenia stanu środowiska, przed przystąpieniem do wykonywania prac.

Jeżeli usuwane są wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 , lub inne, mocno uszkodzone, a także zawierające krokidolit oraz wyroby znajdujące się w pomieszczeniach zamkniętych, to niezbędne jest zawarcie umowy z laboratorium upoważnionym do prowadzenia monitoringu powietrza.

W planie prac – w zależności od wielkości lub specyfiki budynku, budowli, instalacji lub urządzenia, a również terenu, gdzie prowadzone będą prace zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest, także występującego stopnia narażenia na azbest – mogą zostać określone również inne niezbędne wymagania.

Procedura 3 – schemat graficzny

Procedura 4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji.

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania wykonawców (wytwórców odpadów) prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania od rozpoczęcia do zakończenia prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem budynku, budowli, instalacji lub urządzenia i terenu z pozostałości azbestu.

Opis szczegółowy

Na wstępie należy wykonać odpowiednie zabezpieczenia obiektu, będącego przedmiotem prac i miejsc ich wykonywania, a także terenu wokół – przed emisją pyłu azbestu, która może mieć miejsce w wyniku prowadzenia prac.

Teren należy ogrodzić, zachowując bezpieczne odległości od traktów komunikacyjnych dla pieszych, nie mniej niż 2 m przy zastosowaniu osłon. Teren prac należy ogrodzić poprzez oznakowanie taśmami ostrzegawczymi w kolorze biało-czerwonym i umieszczenie tablic ostrzegawczych z napisami „Uwaga! Zagrożenie Azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony” lub „Zagrożenie Azbestem krokidolitem”.

Przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, aż do gruntu, a teren wokół objęty kurtyną, powinien być wyłożony grubą folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej.

Ogólne zasady postępowania przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest określają następujące wymagania:

- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- odspajanie wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,

- prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania stężeń pyłu azbestu, przekraczających dopuszczalne wartości dla miejsca pracy,
- po każdej zmianie roboczej, usunięte odpady zawierające azbest, powinny zostać szczelnie opakowane i składowane na miejscu ich tymczasowego magazynowania,
- codzienne, staranne oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń, z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry o dużej skuteczności ciągu (99,99% lub na mokro).

Niedopuszczalne jest ręczne zamiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.

W przypadku prowadzenia prac z wyrobami azbestowo-cementowymi, których gęstość objętościowa wynosi mniej niż 1000kg/m^3 , (tzw. miękkie), a także z innymi wyrobami, których powierzchnia jest w widoczny sposób uszkodzona lub zniszczona lub, jeżeli prace prowadzone są na obiektach, z wyrobami zawierającymi azbest krokidolit, lub też w pomieszczeniach zamkniętych, powinny być zastosowane szczególne zabezpieczenia strefy prac i ochrony pracowników oraz środowiska, niezależnie od ogólnych zasad postępowania. Są to m.in.:

- komory dekontaminacyjne (śluzy) dla całych pomieszczeń lub stanowiące łącznik izolacyjny między miejscem stanowiącym strefę prac, a miejscem na zewnątrz obiektu,
- zaostrzone rygory przestrzegania stosowania środków ochrony osobistej,
- inne metody, określone na etapie prac przygotowawczych.

W obiekcie przylegającym do strefy prac, należy zastosować odpowiednie zabezpieczenia, w tym uszczelnienie otworów okiennych i drzwiowych, a także inne, właściwe dla stopnia narażenia środki zabezpieczające.

Wszystkie zdemontowane wyroby zawierające azbest powinny być szczelnie opakowane w folie z polietylenu, lub polipropylenu o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm i zamykane w sposób uniemożliwiający przypadkowe otwarcie (zgrzewem ciągłym lub taśmą klejącą).

Niedopuszczalne jest stosowanie worków papierowych. Odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej większej niż 1000kg/m^3 , a więc płyty i rury azbestowo-cementowe, lub ich części powinny być szczelnie opakowane w folię. Pył azbestowy oraz odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 powinny być zestalone przy użyciu cementu lub żywic syntetycznych i po związaniu spoiwa szczelnie zapakowane w folię. Pakowanie usuniętych wyrobów zawierających azbest powinno odbywać się wyłącznie do opakowań przeznaczonych do ostatecznego składowania i

wyraźnie oznakowane, w sposób określony dla azbestu. Etykiety i zamieszczone na nich napisy powinny być trwałe, nieulegające zniszczeniu, pod wpływem warunków atmosferycznych i czynników mechanicznych.

Dla usuniętych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz ich transportu na składowisko odpadów niebezpiecznych, wypełnia się:

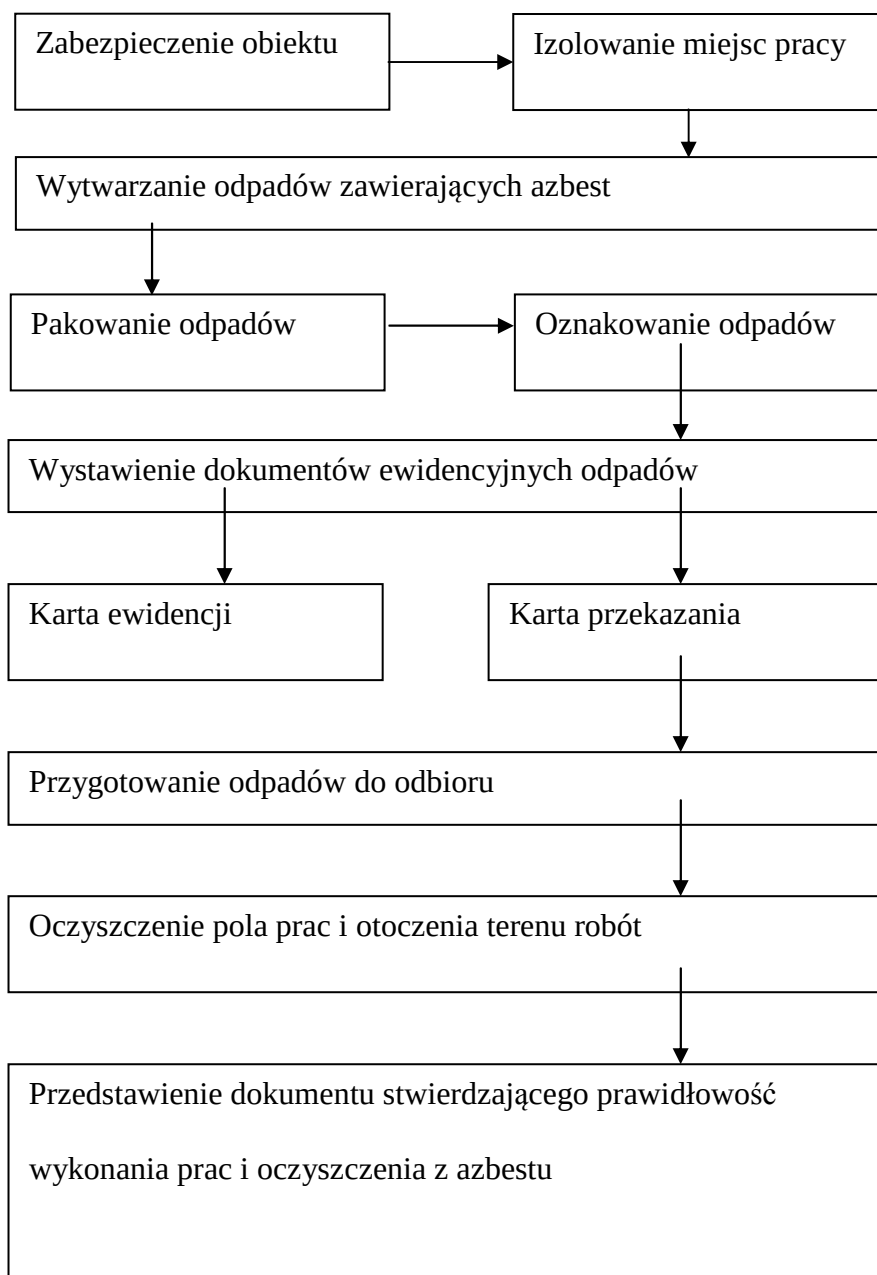
- kartę ewidencji odpadu,
- kartę przekazania odpadów.

Po zakończeniu prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych – wykonawca prac ma obowiązek dokonania prawidłowego oczyszczenia strefy prac i otoczenia z pozostałości azbestu.

Oczyszczenie powinno nastąpić przez zastosowanie urządzeń filtracyjno wentylacyjnych z wysokoskutecznym filtrem (99,99%) lub na mokro.

Wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia właścicielowi lub zarządcy obiektu, będącego przedmiotem prac, oświadczenia stwierdzającego prawidłowość wykonania prac i oczyszczenia z azbestu. W przypadku, kiedy przedmiotem prac były wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 lub wyroby mocno uszkodzone i zniszczone lub prace obejmowały wyroby zawierające azbest krokidolit lub prowadzone były w pomieszczeniach zamkniętych, wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia wyników badania powietrza, przeprowadzonego przez uprawnione do tego laboratorium lub instytucje.

Procedura 4 – schemat graficzny

Procedura 5. Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania dotyczących przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania poczynwszy od uzyskania zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, poprzez pozostałe czynności i obowiązki transportującego takie odpady – aż do ich przekazania na składowisko odpadów, przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Opis szczegółowy

Posiadacz odpadów, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie tej działalności. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów wydaje starosta. Właściwym starostą do wydania zezwolenia na transport odpadów jest starosta właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów.

Wniosek o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów powinien zawierać:

- ✓ wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do transportu, w przypadku, gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia, zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów,
- ✓ oznaczenie obszaru prowadzenia działalności,
- ✓ wskazanie sposobu i środków transportu odpadów,
- ✓ przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać działalność w zakresie transportu odpadów,
- ✓ przewidywany okres wykonywania działalności w zakresie transportu odpadów.

Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów jest wydawane w drodze decyzji przez właściwy organ na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat.

Transportem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest może zajmować się wytwórca odpadów lub inny, uprawniony do tego podmiot prawny. Wytwórca odpadów, który transportuje wytworzone przez siebie odpady jest zwolniony z obowiązku uzyskania decyzji na transport odpadów. W każdym innym przypadku konieczne jest uzyskanie od właściwego starosty zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zlecający usługę transportu odpadów jest obowiązany wskazać prowadzącemu działalność w zakresie transportu odpadów miejsce odbioru odpadów oraz posiadacza odpadów, do którego należy dostarczyć te odpady. Prowadzący działalność w zakresie transportu odpadów jest obowiązany dostarczyć te odpady do posiadacza odpadów, który został mu wskazany przez zlecającego usługę.

Przekazanie partii odpadów zawierających azbest przez wytwórcę odpadów innemu posiadaczowi odpadów niebezpiecznych, np. w celu ich dalszego transportu odbywa się z zastosowaniem karty przekazania odpadu – sporządzonej przez wytwórcę odpadów.

Do obowiązków prowadzącego działalność w zakresie transportu odpadów należy:

- posiadanie karty przekazania odpadu z potwierdzeniem przejęcia odpadu,
- posiadanie dokumentu przewozowego z opisem towarów (odpadów) niebezpiecznych,
- posiadanie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych,
- posiadanie przez kierowcę zaświadczenia ADR o ukończeniu kursu dokształcającego dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne,
- oznakowanie pojazdu odblaskowymi tablicami ostrzegawczymi,
- utrzymanie czystości skrzyni ładunkowej pojazdu,
- sprawdzenie stanu opakowań i ich oznakowanie literą „a”,
- sprawdzenie umocowania sztuk przesyłki z odpadami w pojeździe.

Transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, należy prowadzić z zachowaniem przepisów dotyczących transportu towarów niebezpiecznych spełniając określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne.

Posiadacz odpadów, dokonujący ich transportu, obowiązany jest do posiadania dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych, który według ADR powinien zawierać:

- numer rozpoznawczy odpadu nadawanego do przewozu i jego pełna nazwę,
- klasę, do której należy odpad nadawany do przewozu,
- liczbę sztuk przesyłki,
- całkowitą ilość przewożonych odpadów,
- nazwy i adresy nadawcy oraz odbiorcy przewożonych odpadów (składowiska).

Do przewożenia odpadów zawierających azbest mogą być używane samochody ciężarowe z nadwoziem skrzyniowym, bez przyczepy lub z jedną przyczepą. Pojazdy przewożące odpady niebezpieczne powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu towarów niebezpiecznych. Świadectwo to wystawiane jest przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego na podstawie badania technicznego pojazdu dokonanego przez

okręgową stację kontroli pojazdów oraz sprawdzenia dokonanego przez Transportowy Dozór Techniczny. Kierowca wyznaczony do przewozu odpadów zawierających azbest, obowiązany jest posiadać – poza prawem jazdy – zaświadczenie ADR ukończenia kursu doszkalającego kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne, wydane przez podmiot posiadający zezwolenie marszałka województwa na prowadzenie takiej działalności.

Każdy pojazd przewożący odpady zawierające azbest powinien być oznakowany dwiema odblaskowymi tablicami ostrzegawczymi bez numerów rozpoznawczych.

Tablice te powinny być prostokątne, o wymiarach 30x40 cm, barwy pomarańczowej odblaskowej, dookoła otoczone czarnym nieodblaskowym paskiem o szerokości nieprzekraczającej 15mm. Po wyładowaniu odpadów tablice te nie mogą być widoczne na pojeździe stojącym lub poruszającym się po drodze.

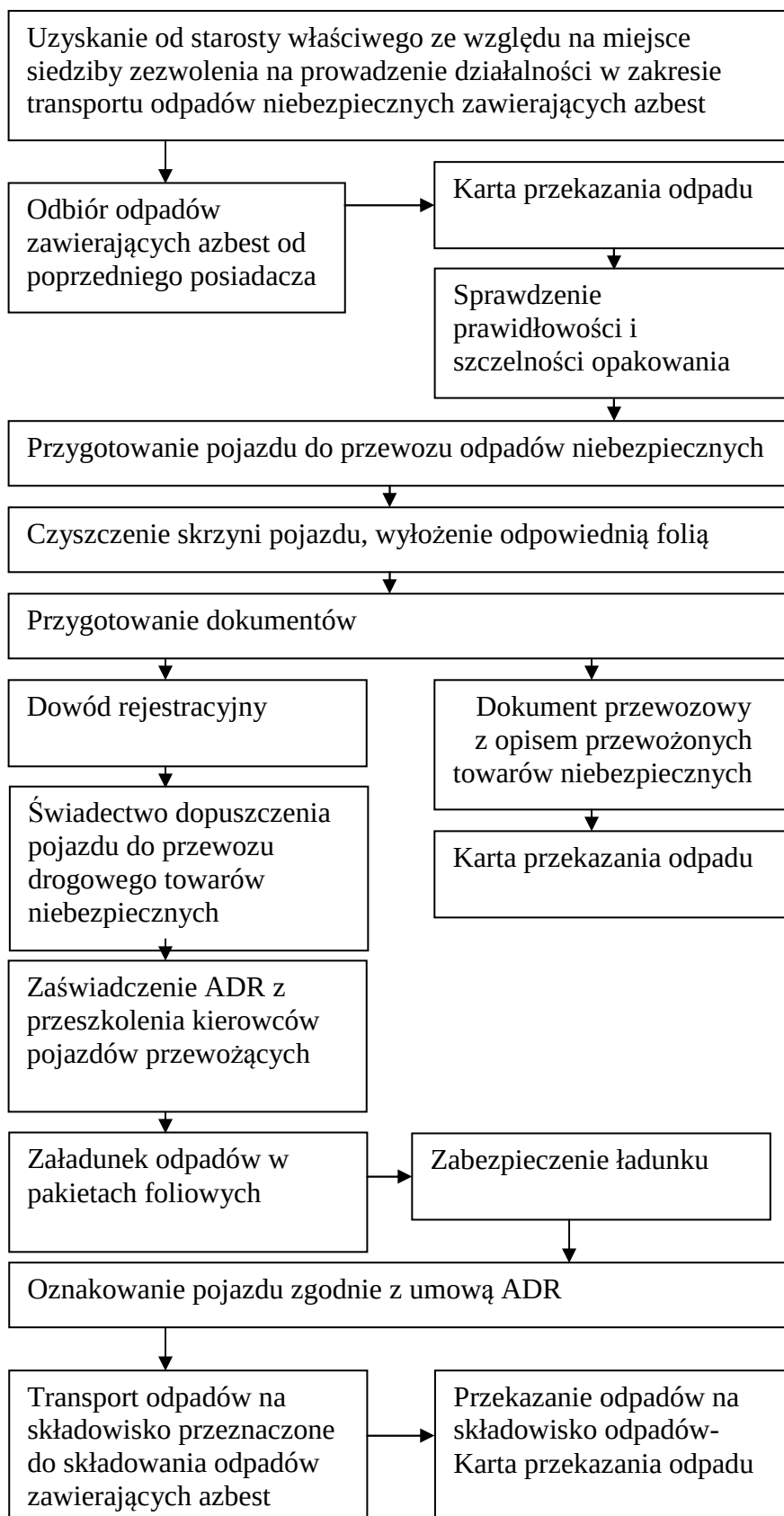
Przed każdym załadunkiem odpadów, skrzynia ładunkowa pojazdu powinna być dokładnie oczyszczona, w szczególności z ostrych i twardych przedmiotów (np. gwoździ, śrub) nie stanowiących integralnej części nadwozia pojazdu. Wskazane jest wyłożenie podłogi skrzyni ładunkowej folią, w celu zabezpieczenia przed uszkodzeniem opakowań. Załadunek i rozładunek odpadów (palet, pojemników typu big-bag) powinny odbywać się przy wykorzystaniu dźwigu lub podnośnika.

Transportujący odpady powinien odmówić przyjęcia przesyłki odpadów, która nie posiada oznakowania wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz w przypadku, gdy opakowanie zostało uszkodzone przy załadunku. Sztuki przesyłki z opadami zawierającymi azbest powinny być ułożone i umocowane na pojeździe tak, aby w czasie ich przewozu nie przesunęły się oraz nie były narażone na tarcie, wstrząsy, przewracanie się i wypadnięcie z pojazdu. W trakcie przewozu ładunek powinien być dokładnie zabezpieczony folią lub plandeką przed uszkodzeniem.

Po każdym wyładunku odpadów z pojazdu, należy dokładnie sprawdzić, czy na powierzchni skrzyni ładunkowej nie znajdują się pozostałości po przewożonych odpadach. W razie stwierdzenia takiej pozostałości należy niezwłocznie ją usunąć oraz dokładnie oczyścić pojazd i jego wyposażenie z zachowaniem zasad przewidzianych dla prac przy usuwaniu azbestu.

Odpady niebezpieczne zawierające azbest transportowane są na składowisko przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest. Tam następuje ich przekazanie następnemu posiadaczowi odpadów – zarządzającemu składowiskiem i potwierdzenie tego faktu na karcie przekazania odpadu.

Procedura 5 – schemat graficzny

Procedura 6. Składowanie odpadów na składowiskach lub wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu i zasad postępowania dotyczących składowania na składowiskach odpadów lub na wydzielonych kwaterach na terenie innych składowisk odpadów, przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania poczynsz od przyjęcia partii odpadów na składowisko, poprzez dalsze czynności, aż do sporządzenia rocznego zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości przyjętych odpadów.

Opis szczegółowy

Do obowiązków zarządzającego składowiskiem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest należy:

- ✓ przeszkolenie pracowników w zakresie bezpiecznych metod postępowania z odpadami zawierającymi azbest,
- ✓ potwierdzenie w karcie przekazania odpadów przyjęcia partii odpadów na składowisko,
- ✓ sporządzenie zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości odpadów przyjętych na składowisko,
- ✓ składowanie odpadów zgodnie z przepisami dotyczącymi odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska,
- ✓ zapewnienie deponowania odpadów w sposób nie powodujący uszkodzenia opakowań odpadów,
- ✓ wykorzystywanie racjonalnie pojemności eksploatacyjnej składowiska.

Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej oznaczone w katalogu odpadów kodami 17 06 01* i 17 06 05* mogą być unieszkodliwiane przez składowanie na składowiskach lub wydzielonych kwaterach na terenie innych składowisk, przeznaczonych do wyłącznego składowania tych odpadów.

Składowiska lub kwatery buduje się w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się.

Zarządzający składowiskiem powinien uzyskać pozwolenie na użytkowanie składowiska po zatwierdzeniu instrukcji eksploatacji oraz po przeprowadzeniu kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Instrukcje eksploatacji składowiska odpadów niebezpiecznych zatwierdza, w drodze decyzji wojewoda.

Kierownik składowiska powinien posiadać świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami i m.in. obowiązany jest do prowadzenia ewidencji ilości odpadów przyjmowanych na składowisko.

Zarządzający składowiskiem posiadającym wydzielone kwatery powinien zapewnić selektywne składowanie odpadów zawierających azbest, w izolacji od innych odpadów, a miejsce składowania powinno być oznakowane i zaznaczone na planie sytuacyjnym składowiska. Odpady powinny być deponowane na składowiskach zlokalizowanych na terenach oddalonych od budynków mieszkalnych i izolowanych pasem zieleni.

Prace związane z deponowaniem odpadów zawierających azbest należy prowadzić w sposób zabezpieczający przed emisją pyłu azbestowego do powietrza, a podstawowym zadaniem jest niedopuszczenie do rozszczelnienia opakowań odpadów. Opakowania z odpadami należy zdejmować z pojazdu przy pomocy urządzeń dźwigowych i ostrożnie układać w kwaterze składowiska. Niedopuszczalne jest zrzucanie lub wysypywanie odpadów z samochodów. Warstwa zdeponowanych odpadów powinna być zabezpieczona przed uszkodzeniem opakowań przez przykrycie folią lub warstwą gruntu o grubości około 5cm.

Opakowania z odpadami powinny być układane zgodnie z technologią składowania zatwierdzoną w instrukcji eksploatacji składowiska, uwzględniającą racjonalne wykorzystanie pojemności obiektu.

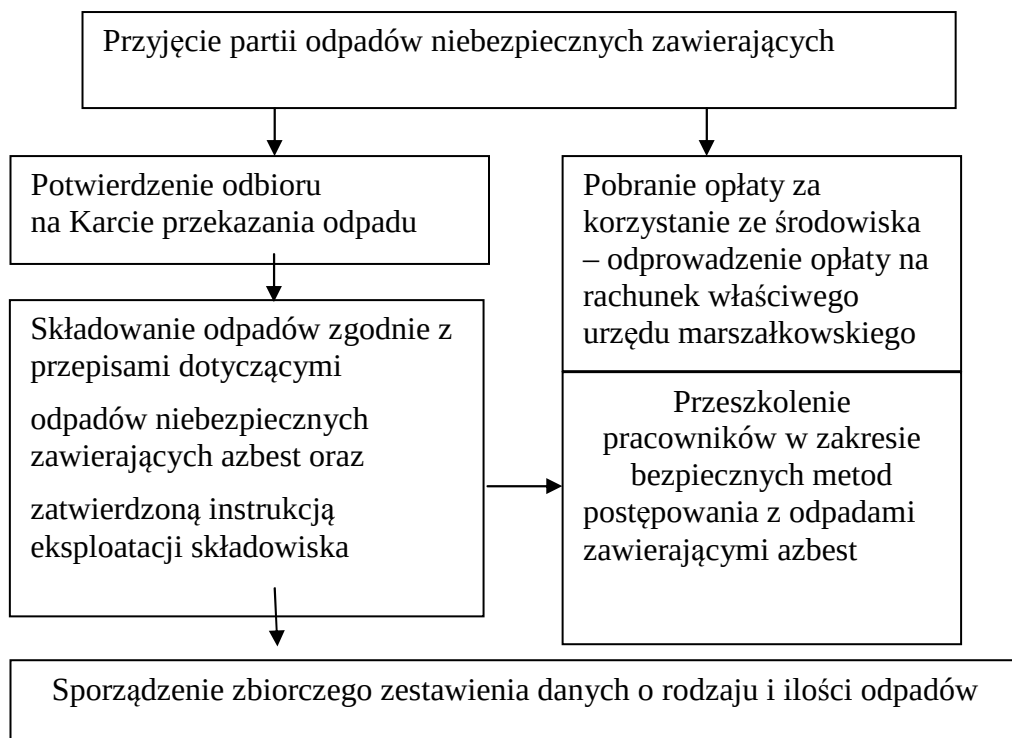
Niedopuszczalne jest kompaktowanie odpadów zawierających azbest, ani poruszanie się pojazdów mechanicznych po powierzchni składowanych odpadów.

Dla składowisk odpadów zawierających azbest o kodach 17 06 01* i 17 06 05* nie stosuje się rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów.

Po zakończeniu składowania odpadów zawierających azbest na poziomie 2 m poniżej terenu otoczenia i wypełnieniu gruntem do poziomu terenu, zarządzający składowiskiem powinien złożyć wniosek do właściwego organu w celu uzyskania zgody na zamknięcie składowiska lub jego wydzielonej części.

Zgodę na zamknięcie składowiska odpadów niebezpiecznych wydaje w drodze decyzji wojewoda po przeprowadzeniu kontroli składowiska przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Procedura 6 – schemat graficzny

Załącznik nr 3

Rozmieszczenie wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina

<i>Lp.</i>	<i>Miejscowość</i>	<i>Ulica</i>	<i>Numer domu</i>	<i>Nazwa wyrobu</i>	<i>Ilość w m²</i>	<i>Stopień pilności</i>
1	Białęgi		8	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	45	II
2	Białęgi		14	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	200	III
3	Białęgi		9	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	240,24	II
4	Białęgi		5	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	280	II
5	Białęgi		12	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	300	II
6	Białęgi		4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	410	II
7	Białęgi		1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	951,6	I
8	Białężyn		44a	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	30	II
9	Białężyn		20b	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	55	II
10	Białężyn		37	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	56	II
11	Białężyn		6	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	80	II
12	Białężyn		31	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	II
13	Białężyn		38	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	II
14	Białężyn		17	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	140	II
15	Białężyn		43	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	150	II
16	Białężyn		37	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	200	II
17	Białężyn		27	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	240	II
18	Białężyn		2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	293	II
19	Białężyn		30	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	300	II
20	Białężyn		1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	400	II
21	Białężyn		33	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	376	III
22	Białężyn		13	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	400	II
23	Białężyn		14	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	700	II
24	Białężyn		39A	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	50	III
25	Białężyn		4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	850	II
26	Boduszewo		48	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	94	II
27	Boduszewo		46	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	30	II
28	Boduszewo		30A	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	30	II
29	Boduszewo		39	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	35	II

30	Boduszewo		26 m 4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	42	II
31	Boduszewo		38	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	90	II
32	Boduszewo		47	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	54	II
33	Boduszewo		26	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	60	II
34	Boduszewo		43a	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	60	II
35	Boduszewo		3A	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	60	II
36	Boduszewo		17	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	70	III
37	Boduszewo		32b	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	80	II
38	Boduszewo		41	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
39	Boduszewo		18	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
40	Boduszewo		10m1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
41	Boduszewo		10m2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	110	II
42	Boduszewo		1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	187	II
43	Boduszewo		12	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	200	II
44	Boduszewo		24	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	220	II
45	Boduszewo		5	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	230	II
46	Boduszewo		33	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	250	II
47	Boduszewo		22	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	250	II
48	Boduszewo		25	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	300	II
49	Boduszewo		19	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	300	III
50	Boduszewo		7	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	316	II
51	Boduszewo		8	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	360	II
52	Boduszewo		37	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	235	III
53	Boduszewo		30	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	420	II
54	Boduszewo		45	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	500	II
55	Boduszewo		34	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	500	II
56	Boduszewo		42	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	600	II
57	Boduszewo		3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	700	II
58	Boduszewo		31	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	862	II
59	Boduszewo		28	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	900	II
60	Boduszewo		13	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	900	II
61	Boduszewo		23	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	1000	II
62	Boduszewo		32a	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	1100	II
63	Boduszewo		21	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	1125	II

64	Celiniec		1 m 2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	55	II
65	Celiniec		1 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	55	II
66	Długa Goślina		41	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	37	II
67	Długa Goślina		23	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	150	II
68	Długa Goślina		64	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	160	II
69	Długa Goślina		36	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	166	II
70	Długa Goślina		22	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	200	II
71	Długa Goślina		51	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	200	II
72	Długa Goślina		69	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	447	II
73	Długa Goślina		36	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	228	II
74	Długa Goślina		8	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	300	II
75	Długa Goślina		60 m 7	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	348	II
76	Długa Goślina		19	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	460	II
77	Długa Goślina		57	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	550	II
78	Długa Goślina		56	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	648	II
79	Długa Goślina		20	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	1020	II
80	Długa Goślina		64	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	940	II
81	Długa Goślina		28	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	990	II
82	Długa Goślina		52	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	1200	II
83	Gać		4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	160	II
84	Głębocko		19	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	II
85	Głębocko		19 m 2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	90	II
86	Głębocko		18	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
87	Głębocko		7	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	III
88	Głębocko		18	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	140	II
89	Głębocko		16	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	336	II
90	Głębocko		5	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	500	II
91	Głębocko		10	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	500	II
92	Głęboczek		5m2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	80	III
93	Huciska		1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
94	Kamińsko		11	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	26	II
95	Kamińsko	Plac Dzika	2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	II
96	Kamińsko	Plac Dzika	3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
97	Kamińsko		16	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	II

98	Kamińsko	Tarninowa	16	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	124,8	III
99	Kamińsko		22	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	150	II
100	Kamińsko		21	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	160	II
101	Kamińsko		3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	160	II
102	Kamińsko		18	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	380	II
103	Kamińsko		18	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	600	II
104	Kąty		6,7	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	1800	II
105	Łopuchowo		6 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	70	II
106	Łopuchowo		6 m 2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	70	II
107	Łopuchówko		1A, 1B	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	540	II
108	Łopuchówko		16E	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	252	II
109	Łoskoń Stary		10	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	320	II
110	Łoskoń Stary		6	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	345	II
111	Łoskoń Stary		4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	370	II
112	Łoskoń Stary		2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	730	II
113	Łoskoń Stary		3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	900	II
114	Mściszewo		60	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	15240	III
115	Mściszewo		54	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	6	III
116	Mściszewo		39 m 2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	35	II
117	Mściszewo		51	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	II
118	Mściszewo		30	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	II
119	Mściszewo		2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	II
120	Mściszewo		43	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	70	II
121	Mściszewo		40	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	70	II
122	Mściszewo		22	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	80	II
123	Mściszewo		6	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	80	II
124	Mściszewo		43 m 13	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
125	Mściszewo		42	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	110	II
126	Mściszewo		48	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	II
127	Mściszewo		53	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	150	II
128	Mściszewo		41	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	150	II
129	Mściszewo		18	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	190	II
130	Mściszewo		7 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	150	II
131	Mściszewo		4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	150	II

132	Mściszewo	Raduszyńska	5	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	200	III
133	Mściszewo		10	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	200	II
134	Mściszewo		1	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	200	II
135	Mściszewo		12	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	200	II
136	Mściszewo		59	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	250	II
137	Mściszewo		32	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	250	II
138	Mściszewo	Radzimska	15	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	300	II
139	Mściszewo		3	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	112	II
140	Mściszewo		13	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	460	II
141	Mściszewo		29,8	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	600	II
142	Mściszewo		5	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	600	II
143	Mściszewo		54	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	800	II
144	Murowana Goślina	Kochanowskiego	7	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	2,4	II
145	Murowana Goślina	Kochanowskiego	13m1	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	4	III
146	Murowana Goślina	Podgórna	24	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	8,4	III
147	Murowana Goślina	Wodna	198	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	15	II
148	Murowana Goślina	Jodłowa	2A	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	22	II
149	Murowana Goślina	Na Stoku	3	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	24	II
150	Murowana Goślina	Gnieźnieńska	35	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	30	III
151	Murowana Goślina	Tęczowa	11	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	35,5	II
152	Murowana Goślina	Wodna	9	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	I
153	Murowana Goślina	Mostowa	1	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	II
154	Murowana Goślina	Młyńska	11	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	44	II
155	Murowana Goślina	Młyńska	2	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	II
156	Murowana Goślina	Poznańska	4	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	60	II
157	Murowana Goślina	Gnieźnieńska	5	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	80	III
158	Murowana Goślina	Łabędzia	3	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	87	II
159	Murowana Goślina	Ogrodowa	5	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	III
160	Murowana Goślina	Łąkowa	26	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	150	III
161	Murowana Goślina	Łąkowa	19	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	90	II
162	Murowana Goślina	Rogozińska	27	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
163	Murowana Goślina	Kochanowskiego	6 m2	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
164	Murowana Goślina	Przemysłowa	26	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
165	Murowana Goślina	Na Stoku	5	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II

166	Murowana Goślina	Na Stoku	5m1	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
167	Murowana Goślina	Radosna	5	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	115	II
168	Murowana Goślina	Jodłowa	13	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	147	I
169	Murowana Goślina	Gnieźnieńska	12	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	II
170	Murowana Goślina	Młyńska	2	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	III
171	Murowana Goślina	Łabędzia	1	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	140	II
172	Murowana Goślina	Rogozińska	32	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	140	II
173	Murowana Goślina	Gnieźnieńska	27	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	150	II
174	Murowana Goślina	Młyńska	25	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	160	II
175	Murowana Goślina	Młyńska	9	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	180	II
176	Murowana Goślina	Rogozińska	29	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	185	II
177	Murowana Goślina	Jodłowa	13A	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	194,5	II
178	Murowana Goślina	Pl.Powst.Wlkp.	6	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	204	II
179	Murowana Goślina	Pl.Powst.Wlkp.	6 m.2	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	170	III
180	Murowana Goślina	Pl.Powst.Wlkp.	15	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	216	II
181	Murowana Goślina	Przemysłowa	20	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	250	II
182	Murowana Goślina	Rogozińska	21	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	250	II
183	Murowana Goślina	Przemysłowa	26	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	II
184	Murowana Goślina	Przemysłowa	7	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	260	II
185	Murowana Goślina	Dworcowa	2	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	330	III
186	Murowana Goślina	Gnieźnieńska	24	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	340	II
187	Murowana Goślina	Gnieźnieńska	23	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	350	II
188	Murowana Goślina	Nowa	15	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	440	II
189	Murowana Goślina	Graszyńskiego	7	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	500	II
190	Murowana Goślina	Wojska Polskiego	4	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	580	III
191	Murowana Goślina	Rogozińska	60	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	760	III
192	Murowana Goślina	Szkolna	20	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	II
193	Murowana Goślina	Polna	8	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	16,8	II
194	Nieszawa		12 m 8	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	16	II
195	Nieszawa		10 m 2	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	17	II
196	Nieszawa		6 m 8	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	17,08	II
197	Nieszawa		6 m 6	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	17,8	II
198	Nieszawa		4 m 14	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	20	II
199	Nieszawa		12 m 2	płyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	20	II

200	Nieszawa		12 m 3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	20	II
201	Nieszawa		12 m 4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	20	II
202	Nieszawa		6m1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	20	II
203	Nieszawa		10 m 3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	25	II
204	Nieszawa		12 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	25	II
205	Nieszawa		14	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	25	II
206	Nieszawa		14 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	25	II
207	Nieszawa		14 m 5	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	25	II
208	Nieszawa		14 m 6	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	27	II
209	Nieszawa		12 m 5	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	30	II
210	Nieszawa		14 m 3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	32	II
211	Nieszawa		10 m 6	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	36,37	II
212	Nieszawa		10 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	45	II
213	Nieszawa		13 m 3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	68	II
214	Nieszawa		8 m 4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	70,53	II
215	Nieszawa		12 m 6	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	80	II
216	Nieszawa		8 m 2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	87	II
217	Nieszawa		7 m 2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	88,59	II
218	Nieszawa		9 m 2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	98,15	II
219	Nieszawa		7 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	133	II
220	Nieszawa		11 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	140	II
221	Nieszawa		11 m 3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	140	II
222	Nieszawa		9 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	150	II
223	Nieszawa		7 m 3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	187	II
224	Nieszawa		1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	850	II
225	Nieszawka			plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	9,5	II
226	Nieszawka		4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	216	II
227	Nieszawka		1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	627	II
228	Nieszawka		1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	1000	II
229	Nieszawka		2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	2016	III
230	Pławno		6	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	50	II
231	Pławno		7	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	70	II
232	Pławno		9	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
233	Pławno		8 m 3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	111	II

234	Pławno		8 m 2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	II
235	Pławno		8 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	I
236	Pławno		22	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	260	II
237	Przebędowo	Szewska	8	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	35	II
238	Przebędowo		12 m 3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	90	II
239	Przebędowo		20 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	80	I
240	Przebędowo			plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	200	II
241	Przebędowo		26	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	300	II
242	Raduszyn		5 m 2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	15	II
243	Raduszyn		4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	1500	III
244	Raduszyn			plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	1800	III
245	Rakownia	Dolna	61	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	50	II
246	Rakownia	Goślińska	74	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	75	II
247	Rakownia	Dolna	57	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	150	II
248	Rakownia		6A/6B	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	250	II
249	Rakownia		11B	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	309,6	II
250	Rakownia	Goślińska	22	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	470	II
251	Rakownia	Goślińska	17	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	500	II
252	Rakownia	Dolna	29	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	530	III
253	Starczanowo		10	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	140	II
254	Starczanowo		9	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	200	II
255	Starczanowo		11	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	210	II
256	Starczanowo		2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	509,1	II
257	Starczanowo		8	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	700	II
258	Starczanowo		3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	792	II
259	Trojanowo		12	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	22	II
260	Trojanowo		22	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	II
261	Trojanowo		22	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	II
262	Trojanowo		22 m 12	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	II
263	Trojanowo		19	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	60	II
264	Trojanowo		20	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	53	II
265	Trojanowo		1A	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
266	Trojanowo		16 m 2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	II
267	Trojanowo		10	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	162	II

268	Trojanowo		17m 2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	199,2	III
269	Trojanowo		3	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	250	II
270	Trojanowo		4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	2000	II
271	Trojanowo		9	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	1000	II
272	Trojanowo		8	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	400	II
273	Uchorowo		41	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	28	II
274	Uchorowo		18a	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	II
275	Uchorowo		11	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	II
276	Uchorowo		18	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	196	II
277	Uchorowo		1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	320	II
278	Uchorowo		4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	360	II
279	Uchorowo		10	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	650	II
280	Uchorowo		17	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	800	II
281	Wojnowo		5m5	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	30	II
282	Wojnowo		11m2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	30	II
283	Wojnowo		17D m22	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	42	II
284	Wojnowo		17B m10	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	45	II
285	Wojnowo	Leśniczówka	1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	60	II
286	Wojnowo		17C m10	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	70,5	II
287	Wojnowo		17B m 9	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	82	II
288	Wojnowo		15m1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	112	II
289	Wojnowko	Jaśminowa	99	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	64	II
290	Wojnowko	Brzozowa	4	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	52	II
291	Wojnowko	Baby Jagi	455	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	50	II
292	Wojnowko	Jaśminowa	26	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	80	II
293	Wojnowko	Malinowa	25	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	II
294	Wojnowko	Malinowa	26	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	100	II
295	Wojnowko	Kalinowa	58	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	120	II
296	Zielonka		12 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	64	III
297	Zielonka		14	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	68	II
298	Zielonka		14	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	70	III
299	Zielonka		13 m 1	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	110	II
300	Zielonka		12 m 2	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	144	II
301	Zielonka		6	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	145,6	II

302	Złotoryjsko		7	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	40	II
303	Złotoryjsko		7	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	200	II
304	Złotoryjsko		6	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	300	II
305	Złotoryjsko	Złotoryjska	18	plyty azbestowe-cementowe faliste dla budownictwa	800	II
Łącznie:					92198,26	

Wykaz przedsiębiorstw prowadzących działalność usługową i posiadających program gospodarki odpadami, w tym wytwarzających odpady azbestowe.

1. DEMONTEX Piotr Kwaśniewski, ul. Usługowa 1, 64-400 Międzychód
DSR.VI.7660-31/10, z dnia 5 maja 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
2. Roboty Budowlane Agnieszka Krakowiak, ul. Mickiewicza 10, 63-820 Piaski
DSR.VI.7660-64/10, z dnia 19 maja 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
3. Konsorcjum Konkret Grzegorz Namysł, ul. Pleszewska 28, 36-460 Skalmierzyce
DSR.VI.7660-107/10, z dnia 19 lipca 2010 r.
województwo wielkopolskie
4. Zakład Dekarsko-Blacharski, Usługi Ogólnobudowlane, ul. Zamkowa 2/21, 64-400 Międzychód
DSR.VI.7660-188/10, z dnia 20 lipca 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
5. Usługi Ogólnobudowlane Andrzej Peliński, Kierzno 65, 63-600 Kępno
DSR.VI.7660-123/10, z dnia 3 sierpnia 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
6. Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe SURPOL Tomasz Surdyk,
Wymysłowo 52, 62-240 Trzemeszno
DSR.VI.7660-303/10, z dnia 20 września 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
7. Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego Piotr Nowak, ul. Krzyckiego 11A, 64-100 Leszno
DSR.VI.7660-301/10, z dnia 23 września 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
8. Atlanta Grzegorz Grzelak, ul. Działkowa 54, 60-185 Skórzewo
DSR.VI.7660-338/10, z dnia 3 listopada 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
9. MS Budownictwo sp. z o. o., ul. Sadowa 9b, 62-080 Tarnowo Podgórne
DSR.VI.7660-394/10, z dnia 22 listopada 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
10. Pan Sławomir Krysztoforski, ul. Celestyny 24, 62-709 Malanów
DSR.VI.7660-411/10, z dnia 5 stycznia 2011 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
11. Seweryn Szurowski P.W. SEWERO, Masłowo, ul. Śląska 78, 63-900 Rawicz
DSR.VI.7660-422/10, z dnia 22 grudnia 2010 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
12. Cegielski – ENERGOCENTRUM sp. z o. o., ul. 28 czerwca 1956 nr 223/229,
61-485 Poznań, DSR.VI.7660-467/10, z dnia 5 stycznia 2011 r.
terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
13. Zakład Usługowo-Handlowy „DEK-TOM” Tomasz Surowiec Rąbczyn 93, 62-106 Rąbczyn.
DSR.VI.7660-91/10, z dnia 19 lipca 2010 r., cały kraj.
14. F.H.U. Elżbieta Perz ul. Odolanowskiej 105, 63-400 Ostrów Wielkopolski
DSR.VI.7660-52/10, z dnia 23 kwietnia 2010 r., zmieniona decyzją znak: DSR.VI.7660-429/10,
z dnia 21 grudnia 2010 r., cały kraj.

15. FIRMA ROLNICZA Marcin Kaczmarek Nowy Gołębin 23, 64-020 Czempin
DSR.VI.7660-51/10, z dnia 30 czerwca 2010 r., cały kraj.
16. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „MASTER” Przemysław Silski
ul. Działkowa 16, 62-080 Tarnowo Podgórne
DSR.VI.7660-226/10, z dnia 13 września 2010 r., cały kraj.
17. Obsługa Inwestycji Budowlanych Marcin Kolecki ul. Żabikowska 54/16, 62-030 Luboń
DSR.VI.7660-200/10, z dnia 1 września 2010 r., cały kraj.
18. USŁUGI BUDOWLANE Paweł Matuszek ul. Daszyńskiego 5/7, 64-400 Międzychód
DSR.VI.7660-199/10, z dnia 30 sierpnia 2010 r., cały kraj.
19. Przedsiębiorstwo Sprzętowo-Transportowe TRANSFADROM Zdzisław Pakuła ul. Starołęcka
245, 61-341 Poznań
DSR.VI.7660-160/10, z dnia 11 sierpnia 2010 r., cały kraj.
20. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „CARBON 2” os. Piastowskie 14A/9, 62-200 Gniezno
DSR.VI.7660-317/10, z dnia 4 października 2010 r., cały kraj.
21. VENADACH Zakład Ogólnobudowlany Blacharstwo-Dekarstwo Jarosław Śledziński
ul. Mielżyńskiego 25/12, 61-725 Poznań
DSR.VI.7660-329/10, z dnia 17 listopada 2010 r., cały kraj.
22. Pan Dariusz Pustkowiak prowadzący działalność gospodarczą: „MARTPOL” Roboty
Ogólnobudowlane Bródki 26/3, 64-310 Lwówek
DSR.VI.7660-366/10, z dnia 2 grudnia 2010 r., cały kraj.
23. Przedsiębiorstwa Usługowego „BTS” sp. z o.o. ul. Jęczmienna 6, 63-040 Nowe Miasto n/Wartą
DSR.VI.7660-409/10, z dnia 25 listopada 2010 r., cały kraj.
24. Przedsiębiorstwo Budowlano-Handlowe „REMBUDEX” Sp. Jawna Wojciech i Renata Kucińscy
ul. Łukowska 10, 64-600 Oborniki
DSR.VI.7660-446/10, z dnia 20 grudnia 2010 r., cały kraj.
25. Pan Andrzej Antecki, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „DREW-DOM” Antecki
Andrzej, Żeromin 4, 62-613 Osiek Mały
DSR.VI.7660-50/10 z dnia 24.05.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
26. Pan Waldemar Cichy prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Zakład Ogólno-
Budowlany i Ciesielstwo, Obory 16, 63-308 Gizałki
DSR.VI.7660-55/10 z dnia 2.06.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
27. Pani Anna Majer, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą •MAJER• Usługi
Ogólnobudowlane, ul. Ks. Kordeckiego 17, 89-340 Białosłowie
DSR.VI.7660-234/10 z dnia 24.08.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
28. Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy SEKUTERSCY Spółka Jawna, ul. Jana Pawła II 21,
64-730 Wieleń
DSR.VI.7660-326/10 z dnia 13.10.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
29. Przedsiębiorstwo Specjalistyczne AJAKS S.A., ul. Ostrowska 366/374a, 61-312 Poznań
DSR.VI.7660-312/10 z dnia 2.11.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
30. „ELOGAZ” Sp. z o.o., ul. Starołęcka 132, 61-341 Poznań
DSR.VI.7660-405 z dnia 3.12.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
31. Spółdzielnia Pracy Konserwacji Urządzeń Przemysłowych, ul. Staszica 37, 64-600 Oborniki
DSR.VI.7660-426/10 z dnia 28.12.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

32. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowo-Transportowe „EP,a” Edmund Pestka, ul. Owocowa 1,
63-700 Krotoszyn
DSR.VI.7660-75/10 z dnia 2.06.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
33. Pan Paweł Hadrzyński prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Paweł Hadrzyński
P.P.H.U., Psienie –Ostrów 9, 63-304 Czermin
DSR.VI.7660-54/10 z dnia 25.06.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
34. Ekos Poznań Sp. z o.o., ul. Krańcowa 15, 61-022 Poznań
DSR.VI.7660-363/10 z dnia 8.11.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
35. Zakład Wielobranżowy Usługowo-Transportowy, ul. Kochanowskiego 11, 63-020 Zaniemyśl
DSR.VI.7660-458/10 z dnia 29.12.2010 r. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
36. Piotr Gnoiński USŁUGI OGÓLNOBUDOWLANE
ul. Grzybowa 12, 64-426 Łowyc
DSR.VI.7660-104/10, 19.05.2010 r. Cały kraj
37. Dorota Czerwińska „ROMUR”
ul. Pomorska 1, 89-300 Wyrzysk
DSR.VI.7660-44/10, 7.05.2010 r. Cały kraj
38. PROTE Technologie dla Środowiska Sp. z o. o.
ul. Nieszawska 1, 61-021 Poznań
DSR.VI.7660-307/10, 24.08.2010 r. Cały kraj
39. Usługi Ogólnobudowlane Jacek Zieliński
ul. Gnieźnieńska 22/14, 62-230 Witkowo
DSR.VI.7660-76/10, 2.06.2010 r. Cały kraj
40. Mirosław Piłat „MIRHEND”
przy ul. Nowy Świat 4, 62-025 Kostrzyn
DSR.VI.7660-306/10, 7.10.2010 r. Cały kraj
41. Przedsiębiorstwa Budownictwa Drogowego S.A.
ul. Noskowska 3-5, 62-800 Kalisz
DSR.VI.7660-238/10, 14.09.2010 r. Cały kraj
42. Centrum Ekologiczne „HYDRO-GEO-PLAST”
ul. Łódzka 40, 62-860 Opatówek
DSR.VI.7660-105/10, 16.06.2010 r. Cały kraj
43. Ośrodek Przemysłowo-Badawczy Urządzeń Technologicznych „KOLPOL” Sp. z o. o.
ul. Sanocka 11, 61-135 Poznań
DSR.VI.7660-263/10, 22.09.2010 r. Cały kraj
44. Pan Sebastian Kowalczyk Usługi Blacharsko– Dekarskie, Sierakowo, ul. Zielona 25,63-900
Rawicz DSR.VI.7660-261/10 z 12 sierpnia 2010 r. cały kraj
45. Pan Wojciech Jerzakowski Firma Ogólnobudowlana „DEKBUD”, Skierszewo 3a, 62-200
Gniezno DSR.VI.7660-145/10 z 12 sierpnia 2010 r. - zmiana DSR.VI.7660-269/10 z 24 grudnia
2010 r. cały kraj
46. ZAKŁAD USŁUGOWO – REMONTOWY Idziaszek sp. z o. o., ul. Jęczmienna 6,
63-040 Nowe Miasto n/Wartą. DSR.VI.7660-393/10 z dnia 6 grudnia 2010 r. cały kraj
47. Pan Zenon Chorała Dekarstwo i Blacharstwo Budowlane Zenon Chorała, ul. Chocieszewicka 10,
63-830 Pępowo. DSR.VI.7660-319/10 z dnia 18 października 2010 r. cały kraj

48. Pani Magdalena Kolecka, Biuro Usług Inwestycyjnych, ul. Jaworowa 42, 61-602 Poznań
DSR.VI.7660-194/10 z 26 lipca 2010 r., cały kraj
49. Buhck Ochrona Środowiska Sp. z o. o., ul. Starołęcka 2/8, 61-361 Poznań.
DSR.VI.7660-179/10 z 19 lipca 2010 r., cały kraj
50. Pani Hanna Czarny Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe Czarny Hanna,
62-212 Mieleszyn 84 A
DSR.VI.7660-72/10 z 19 maja 2010 r., cały kraj
51. Pan Jacek Urban, Wielowieś, ul. Ceglana 42, 63-405 Sieroszewice.
DSR.VI.7660-412/10 z 6 grudnia 2010 r., cały kraj
52. Pan Błażej Kurzawa, Przedsiębiorstwo Budowlano Usługowe KURZAWA, ul. Kolejowa 15c,
63-760 Zduny. DSR.VI.7660-70/10 z 17 maja 2010 r., cały kraj
53. Pan Leszek Stachowiak, Przedsiębiorstwo Drogowo – Budowlane, Starczanowo 45, 62-330
Nekla. DSR.VI.7660-241/10 z 18 sierpnia 2010 r., cały kraj
54. Pan Radosław Ludzis, Przedsiębiorstwo Budowlane LUDZIS, ul. Polnej 12, 63-760 Zduny.
DSR.VI.7660-71/10 z 17 maja 2010 r., cały kraj
55. Pan Ireneusz Mizerny, Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe, Sierszew 1A,
63-210 Żerków, DSR.VI.7660-112/10 z 8 czerwca 2010 r., cały kraj
56. Pan Tomasz Mizerny, Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe, Sierszew 1A,
63-210 Żerków, DSR.VI.7660-113/10 z 8 czerwca 2010 r. cały kraj
57. Pan Waldemar Szczygielski, RAF-POL Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe, ul. Krzywej 3,
60-118 Poznań. DSR.VI.7660-130/10 z 24 czerwca 2010 r. - cały kraj
58. Pan Tomasz Ruszyński, P.H.U. TOMBUD Tomasz Ruszyński, ul. Kołata 10, 62-007 Biskupice.
DSR.VI.7660-370/10 z 15 listopada 2010 r., cały kraj
59. UNIBED s. c. Adam Myślicki, Marcin Mołdawski, ul. Konarskiego 35c/10, 64-920 Piła.
DSR.VI.7660-162/10 z 5 lipca 2010 r., województwo wielkopolskie.
60. Pan Grzegorz Kuta, PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE „WSZECH-DACH” Grzegorz
Kuta, ul. Norwida 12, 64-800 Chodzież.
DSR.VI.7660-434/10 z 13 grudnia 2010 r., cały kraj
61. Pan Jerzy Kopczyński, Warsztat Blacharsko -Dekarski Usługi Ogólnobudowlane,
ul. Słowackiego 58/15, 62-300 Września.
DSR.VI.7660-197/10 z 7 lipca 2010 r., cały kraj
62. Proagri Spółka z o. o., ul. Pocztowa 14, 62-290 Mieścisko, DSR.VI.7660-39/10
z 20 kwietnia 2010 r., cały kraj
63. AM Trans Progres Sp. z o.o.
ul. Sarmacka 7, 61-616 Poznań
DSR.VI.7660-49/10 z dnia 26.04.2010 r. cały kraj
64. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe REMO E.G.
ul. Obornicka 1a, Kowanówko, 64-600 Oborniki
DSR.VI.7660-81/10 z dnia 2.06.2010 r. cały kraj
65. Firma Ogólnobudowlana DACH-POL
Polesie 7a, 63-020 Zaniemyśl
DSR.VI.7660-82/10 z dnia 28.05.2010 r. cały kraj

66. Zakład Produkcyjno Usługowo Handlowy „KOMFORT” Jan Kubacki
os. Cechowe 22, 64 - 840 Budzyń
DSR.VI.7660-114/10 z dnia 11.06.2010 r. cały kraj
67. Tauro s. c. Tomasz Jackiewicz, Michał Łosiewicz
ul. Mostowa 5, 64-600 Oborniki
DSR.VI.7660-121/10 z dnia 21.06.2010 r. cały kraj
68. Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo - Usługowe „TOMBUD”
ul. Mickiewicza 10, 63-820 Piaski
DSR.VI.7660-135/10 z dnia 19.07.2010 r. cały kraj
69. Firma Budowlana „JAFRA” Andrzej Jafra
Cisew 143, 62-700 Turek
DSR.VI.7660-148/10 z dnia 25.06.2010 r. cały kraj
70. Przedsiębiorstwo Handlowo - Budowlane „TYLIŃSKI” Arkadiusz Tyliński, Jarosław Tyliński sp.
j. ul. Święciechowska 49, 64-100 Leszno
DSR.VI.7660-149/10 z dnia 30.06.2010 r. cały kraj
71. EXTREMA - BUD Rafał Małecki
ul. Wrocławska 42, 63-400 Ostrów Wielkopolski
DSR.VI.7660-163/10 z dnia 19.07.2010 r. cały kraj
72. MURLEWSCY TATKAR Karol Murlewski
Głuchów 69a/6, 63-860 Pogorzela
DSR.VI.7660-192/10 z dnia 26.07.2010 r. cały kraj
73. Blablex” – Usługi Dekarsko - Budowlane – Andrzej Usiak
os. Spółdzielcze 14/5, Laski, 63-620 Trzcinica
DSR.VI.7660-222/10 z dnia 28.07.2010 r. cały kraj
74. Marek Nowacki „DACHMAR” Dachy Poddasza
Słupia Kapitulna 86h, 63-900 Rawicz
DSR.VI.7660-225/10 z dnia 13.12.2010 r. cały kraj
75. E-PIK Usługi Ekologiczne Sp. z o.o.
ul. Brodowska 28, 63-000 Środa Wielkopolska
DSR.VI.7660-245/10 z dnia 17.08.2010 r. cały kraj
76. Zakład Ogólnobudowlany
ul. Gajowa 2, Zwola, 63-020 Zaniemyśl
DSR.VI.7660-248/10 z dnia 31.08.2010 r. cały kraj
77. Zakład Dekarsko-Blacharski Sebastian Kaczmarek
ul. Józefa Poniatowskiego 6, 63-200 Jarocin
DSR.VI.7660-253/10 z dnia 27.08.2010 r. cały kraj
78. Zakład Stolarski Tomasz Piosik
ul. Leśna 12, 64-305 Bolewice
DSR.VI.7660-362/10 z dnia 2.11.2010 r. cały kraj
79. DACH-MET Łukasz Zapruszewski
ul. Harcerska 22, 77-420 Lipka
DSR.VI.7660-397/10 z dnia 13.12.2010 r. cały kraj
80. DACH-TERM Zbigniew Paul
ul. Krańcowa 9, 62-081 Przeźmierowo
DSR.VI.7660-400/10 z dnia 2.12.2010 r. cały kraj

81. Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „TADBUD ARWO” Artur Wodecki
Czermin 67a, 63-304 Czermin
DSR.VI.7660-419/10 z dnia 22.12.2010 r. cały kraj
82. DEKARSTWO Marek Litkowski
Głazewo 18, 64-426 Łowyn
DSR.VI.7660-427/10 z dnia 13.01.2011 r. . cały kraj
83. Smolarek Marian – Murarstwo, Tynkarstwo, Płytkarstwo
Witowo 32, 62-613 Osiek Mały
DSR.VI.7660-436/10 z dnia 23.12.2010 r. cały kraj
84. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „PILBUD”,
ul. Broniewskiego 17, 63-750 Sulmierzyce
DSR.VI.7660-86/10 z dnia 17.05.2010 r. cały kraj
85. WŁAD-DACH Władysław Janusz,
ul. Poznańska 6, Niepruszewo, 64-320 Buk
DSR.VI.7660-118/10 z dnia 11.06.2010 r. cały kraj
86. ZAKŁAD OGÓLNOBUDOWLANY Specjalność Pokrywanie i Termoizolacja Dachów J.W.R.
Pankowscy S.J.,
ul. Mieszka I 48 , 62-200 Gniezno
DSR.VI.7660-128/10 z dnia 26.05.2010 r. cały kraj
87. P.W. „MAJER-BUD” mgr Romualda Majer,
ul. Solna 30a, 62-500 Konin
DSR.VI.7660-127/10 z dnia 5.08.2010 r. cały kraj
88. Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowego „DĄBROWA”,
ul. Wiejska 57, Dąbrowa, 62-069 Pałędzie
DSR.VI.7660-141/10 z dnia 5.07.2010 r. cały kraj
89. Korporacja „BUDONIS” Sp. z o.o. Spółka Jawna,
ul. Towarowa 9, 63-600 Kępno
DSR.VI.7660-181/10 z dnia 19.07.2010 r. cały kraj
90. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „MIRTECH”,
Sarbk 2, 64-700 Czarnków
DSR.VI.7660-223/10 z dnia 30.08.2010 r. cały kraj
91. STEEL-BUILDING Sp. z o.o.,
ul. Krańcowa 20, 61-037 Poznań
DSR.VI.7660-328/10 z dnia 11.10.2010 r. cały kraj
Zmiana DSR.VI.7660-406/10 z dnia 23.11.2010 r.
92. SERWIS Poznań Sp. z o.o.,
ul. Żytnia 6, Wysogotowo, 62-081 Przeźmierowo
DSR.VI.7660-360/10 z dnia 2.12.2010 r. cały kraj
93. METROLOG Sp. z o.o.,
ul. Kościuszki 97, 64-700 Czarnków
DSR.VI.7660-373/10 z dnia 18.11.2010 r. cały kraj
94. JAN-AZ Joanna Misiak,
Bielawy Pogorzelskie 1/1, 63-860 Pogorzela
DSR.VI.7660-418/10 z dnia 22.12.2010 r. cały kraj

95. Przedsiębiorstwo Produkcyjno- Usługowego EKO-ZEC Sp. z o.o.,
ul. Gdyńska 54, 61-016 Poznań,
DSR.VI.7660-461/10 z dnia 13 stycznia 2011 r. cały kraj
96. Hydrobudowa Polska S.A.,
ul. Skórzewska 35, Wysogotowo k/Poznania, 62-081 Przeźmierowo
DSR.VI.7660-2287/10 z dnia 24 września 2010 r. cały kraj
97. KMC Administrator - Nieruchomości i Inwestycje Sp. z o.o.,
Pl. Staszica 1, 64-920 Piła,
DSR.VI.7660-286/10 z dnia 7 września 2010 r. cały kraj
98. „RAWBUD-RAWICZ” Sp. z o.o.,
ul. Śląska 88, Masłowo k/Rawicza, 63-900 Rawicz
DSR.VI.7660-273/10 z dnia 13 września 2010 r. cały kraj
99. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „TADBUD”,
63-304 Czermin 67; DSR.VI.7660-308/10 z dnia 21 września 2010 r. cały kraj
100. Zakład Obrotu Odpadami „TROXI”,
ul. Malinowa 3, 62-300 Września
DSR.VI.7660-147/10 z dnia 1 czerwca 2010 r. cały kraj
101. „ZŁOMARK” Skup i Sprzedaż Złomu,
ul. Armii Poznań 27, 62-250 Czarniejewo
DSR.VI.7660-288/10 z dnia 9 września 2010 r. cały kraj
102. Zakład Usługowo Handlowy Roman Wesołek,
ul. Koźmińska 8, 63-233 Nosków
DSR.VI.7660-101/10, z dnia 24 maja 2010 r. cały kraj
103. „BATIMPEX” Przemysław Bartkowiak,
ul. Św. Huberta 9, 64-410 Sieraków
DSR.VI.7660-100/10 z dnia 24 maja 2010 r. cały kraj
104. „DIGGER” Wykopy, Rozbiórki, Norbert Wesołek,
ul. Koźmińska 8, 63-233 Nosków
DSR.VI.7660-93/10 z dnia 24 maja 2010 r. cały kraj
105. P.P.H.U. Jacek Surdyk, 62-240 Trzemeszno, Wymysłowo 55
DSR.VI.7660-93/10 z dnia 19 maja 2010 r. cały kraj
106. „VIABUD”, Walkowice 87, 64-700 Czarnków
DSR.VI.7660-96/10 z dnia 5 maja 2010 r. cały kraj
107. Firma Budowlana Usługi-Handel Grzegorz Łata, z siedzibą Os. Parkowe 5,
64-630 Ryczywół DSR.VI.7249.28.2011 z dnia 1 marca 2011 r. cały kraj
108. Ekolog Systems sp. z o.o. ul. Książęca 1, 61-361 Poznań
DSR.VI.7249.21.2011 z dnia 8 marca 2011 r. cały kraj
109. Firma Budowlana „Jamal” z siedzibą przy ul. Strzeleckiej 5, 64-920 Piła
DSR.VI.7249.31.2011. z dnia 8.03.2011 r. cały kraj
110. „XAWITECH” Klaudia Kruk, z siedzibą przy ul. Głównej 57, Biernatki, 62-035 Kórnik
DSR.VI.7249.15.2011. z dnia 8.03.2011 r. cały kraj
111. Zakład Ogólnobudowlany Wojciech Juskowiak Skoków 56,
63-810 Borek Wlkp. DSR.VI.7249.5.z dnia 23 lutego 2011 r. cały kraj

112. „Eko-Azbest” Arkadiusz Niedźwiedziński, z siedzibą w m. Dorotów 1, 63-810 Borek Wielkopolski, DSR.VI.7249.38.2011. z dnia 22.02.2011 r. cały kraj
113. „MIRBUD” Andrzej Giersig ul. Pogodna 1, 62-085 Skoki DSR.VI.7249.4.z dnia 7 lutego 2011 r. cały kraj
114. Usługi Budowlane Ciesielstwo-Dekarstwo-Blacharstwo-Wykańczanie Wnętrz Jarosław Ciepliński ul. Łąkowa 23, 63-505 Doruchów DSR.VI.7660-486/10 z dnia 25 stycznia 2011 r. cały kraj
115. Firma Handlowo-Usługowa Adam Pszczoła, z siedzibą przy ul. Powstańców Wlkp.18, 64-560 Ostroróg DSR-VI-7249.12.2011.ECH z dnia 31.01.2011 r. cały kraj
116. Robeks Chłodnictwo Sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Wrzesińskiej 24, 61-021 Poznań DSR.VI.7660-465/10 z dnia 20.01.2011 r. cały kraj
117. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe EURO BUD sp. z o.o. ul. Długosza 25A/135, 60-556 Poznań DSR.VI.7660-487/10 z dnia 20 stycznia 2011 r. cały kraj
118. Z.U.H TRANS-KOMUNAL, Gorzewo 43, 64-630 Ryczywół DSR.VI.7660-416/10 z dnia 20 grudnia 2010 r. cały kraj
119. Pan Franciszek Antczaka, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „ANFRA”- Franciszek Antczak, ul. Dożynkowa 34, 63-400 Ostrów Wlkp. DSR.VI.7249.52.2011 z dnia 1.04.2011 r. cały kraj
120. „TADBUD” Sp. z o.o., m. Czermin 67a, 63-304 Czermin DSR.VI.7249.81.2011 z dnia 11.04.2011 r. cały kraj
121. Firma Wielobranżowa „LAJWS” Leszek Janik, ul. Łąkowa 1, 62-105 Łekno DSR.VI.7249.75.2011 z dnia 19.04.2011 r. cały kraj
122. Pan Mateusz Sroczyński, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: F.U.H. „MATPOL” Mateusz Sroczyński, ul. Owocowa 9A, 61-306 Poznań DSR.VI.7249.127.2011 z dnia 19.04.2011 r., cały kraj
123. Spółdzielnia Rzemieślnicza „KRAJNA”, ul. Cechowa 11, 77-400 Złotów DSR.VI.7249.41.2011 z dnia 19.04.2011 r., cały kraj
124. Przedsiębiorstwo Robót Drogowych „DROBUD” S.A., ul. Poznańska 71a, 63-200 Jarocin DSR.VI.7249.24.2011z dnia 21.02.2011 r., cały kraj
125. Pan Andrzej Nowacki oraz Pan Piotr Nowacki, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „BRACIA NOWACCY” s.c. z siedzibą przy ul. Komunalnej 1, 64-600 Oborniki DSR.VI.7249.59.2011, z dnia 11.04.2011 r., cały kraj
126. Pani Lidia Nieścierowicz, prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Z.P.U.H. „STYLL-GROM”, Brody 71a, 64-310 Lwówek DSR.VI.7660-443/10 z dnia 28.01.2011 r., cały kraj
127. Pan Zbigniew Nieścierowicz, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą P.U.H. „DOMEX”, Brody 71a, 64-310 Lwówek, DSR.VI.7660-444/10 z dnia 28.01.2011 r., cały kraj
128. Pan Andrzej Dzierżyński prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: DEKARBUD Zakład Usługowo - Handlowy Andrzej DzierżyńskiKoszuty 27A, 63-000 Środa Wielkopolska DSR.VI.7249.83.2011 z dnia 9.05.2011 r. cały kraj

129. Pan Adam Czarnotta prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: DACHMAN Adam Czarnotta, z siedzibą w m. Czernice 9, 77-424 Zakrzewo DSR.VI.7249.97.2011 z dnia DSR.VI.7249.97.2011, cały kraj
130. Pan Tadeusz Pazoła prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Tadeusz Pazoła Zakład Budowlany, z siedzibą przy ul. Leszczyńskiej 16, 63-842 Pudliszki DSR.VI.7249.132.2011 z dnia 16.05.2011 r., cały kraj
131. AK NOVA Sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Ostrowskiej 42, 63-430 Odolanów DSR.VI.7249.191.2011 z dnia 27.05.2011 r., cały kraj
132. Przedsiębiorstwa Kompleksowej Obsługi Budownictwa „WEGNER” Sp.j., Rudki 10, 62-420 Trzemeszno, DSR.VI.7249.94.2011 z dnia 10.05.2011 r., cały kraj
133. Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „CELMSA”, z siedzibą przy ul. Szarych Szeregów 4, 62-500 Konin (Pan Stefan Celka oraz Pan Stanisław Musielak) DSR.VI.7249.135.2011 z dnia 17 maja 2011 r., cały kraj
134. Pani Radosławy Jurgi, Pana Bronisława Lijewskiego i Pana Wojciecha Lijewskiego prowadzących działalność gospodarczą pod nazwą: Dachstal Plus s.c., z siedzibą przy ul. Koniecznych 10, 64-610 Rogoźno, DSR.VI.7249.120.2011 z dnia 30.05.2011 r., województwo wielkopolskie
135. Pan Tomasz Antczak, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: PPUH „TECH-BUD” Tomasz Antczak , z siedzibą przy ul. Dożynkowej 34, 63-400 Ostrów Wlkp. DSR.VI.7249.80.2011 z dnia 9.05.2011 r., cały kraj
136. Pani Anny Wojtkowiak, prowadzącej działalność gospodarczą: MERITUM TEAM Anna Wojtkowiak, z siedzibą przy ul. Żegestowskiej 23, 60-466 Poznań DSR.VI.7249.149.2011 z dnia 9.05.2011 r., cały kraj
137. Pan Marian Świątko, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: TEK-BUD Firma Budowlano Remontowa Marian Świątek, z siedzibą przy ul. Krótkiej 13, 62-004 Czerwonak DSR-VI-7249.1.2011.MG z dnia 10.02.2011 r., cały kraj
138. Pan Wiesław Jarecki prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: „DEKER” Wiesław Jarecki, z siedzibą w miejscowości Borki 87, 62-600 Koło, DSR-VI-7249.3.2011.MG z dnia 17.02.2011 r., cały kraj
139. Pana Jarosław Gozuch prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą: Usługi Ogólnobudowlane F.H.U. „MIK-BUD” Gozuch Jarosław, z siedzibą przy ul. Dworcowej 47/6, 64-500 Szamotuły, DSR-VI-7249.7.2011.MG z dnia 16.02.2011 r., cały kraj
140. Pan Sławomir Szelągowski prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą: SYN-BUD Zakład Remontowo-Budowlany Szelągowski Sławomir, ul. Piotrowska 19/1, 62-610 Sompolno, DSR.VI.7249.170.2011 z dnia 8.06.2011 r., cały kraj
141. TELE HAUS POLSKA Sp. z o.o., ul. Poznańska 171, 62-080 Tarnowo Podgórne DSR.VI.7249.174.2011 z dnia 30.05.2011 r., cały kraj
142. Przedsiębiorstwo Inżynierii Przemysłowej Sp. z o. o., Spółka Komandytowa, z siedzibą przy ul. Abpa A. Baraniaka 96/98, 61-245 Poznań; DSR.VI.7249.72.2011 z dnia 19.04.2011 r., cały kraj
143. Eurowartex Sp. z o. o. Oddział w Obornikach, z siedzibą przy ul. Mostowej 5, 64-600 Oborniki, DSR.VI.7660-477/10 z 21.01.2011 r., cały kraj

Załącznik nr 5

Wykaz istniejących składowisk na terenie kraju przyjmujących wyroby zawierające azbest

Lp.	Województwo	Gmina	Miejscowość
1.	KUJAWSKO-POMORSKIE	Piotrków Kujawski	Bycz - Teodorowo
2.	LUBELSKIE	Chełm	Srebrzyszcze
3.	KUJAWSKO-POMORSKIE	Pruszcz	Małociechowo
4.	ZACHODNIOPOMORSKIE	Myślibórz	Dalsze
5.	WIELKOPOLSKIE	Konin	Konin
6.	ZACHODNIOPOMORSKIE	Sianów	Sianów
7.	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	Elbląg	Elbląg
8.	ŚLĄSKIE	Jastrzębie-Zdrój	Jastrzębie-Zdrój
9.	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Tuczępy	Dobrow
10.	ŚLĄSKIE	Knurów	Knurów
11.	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	Zalewo	Półwieś
12.	POMORSKIE	Kwidzyn	Gilwa Mała
13.	POMORSKIE	Słupsk	Bierkowo
14.	PODLASKIE	Miastkowo	Miastkowo
15.	PODKARPACKIE	Pysznica	Pysznica
16.	PODKARPACKIE	Radymno	Młyny
17.	MAZOWIECKIE	Sierpc	Rachocin
18.	MAŁOPOLSKIE	Tarnów	Tarnów
19.	MAŁOPOLSKIE	Bolesław	Ujków Stary
20.	ŁÓDZKIE	Radomsko	Jadwinówka
21.	LUBUSKIE	Gorzów Wielkopolski	Chróścik
22.	LUBELSKIE	Kraśnik	Kraśnik
23.	LUBELSKIE	Kraśnik	Kraśnik
24.	LUBELSKIE	Poniatowa	Poniatowa Wieś
25.	DOLNOŚLĄSKIE	Polkowice	Trzebcz
26.	DOLNOŚLĄSKIE	Trzebnica	Marcinowo
27.	DOLNOŚLĄSKIE	Wałbrzych	Wałbrzych

Źródło: www.bazaazbestowa.pl

Załącznik nr 6

Formularz oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Miejsce/ obiekt/ urządzenie budowlane /instalacja przemysłowa:

.....

Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

.....

Pomieszczenie:

Rodzaj/nazwa wyrobu ¹⁾

Ilość wyrobów (m², tony) ²⁾

Grupa / Nr	Wyrób – rodzaj	Ocena	Przyjęta punktacja
I. Sposób zastosowania azbestu			
1.	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)		30
2.	Tynk zawierający azbest		30
3.	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1000 kg/m ³)		25
4.	Pozostałe wyroby z azbestem		10
II. Rodzaj azbestu			
5.	Azbest chryzotylowy		5
6.	Inny azbest (np. krokidolit)		15
III. Struktura powierzchni wyrobu z azbestem			
7.	Rozluźniona (naruszona) struktura włókien		30
8.	Mocna struktura włókien, lecz bez albo z niewystarczającą powłoką farby zewnętrznej		10
9.	Pomalowana i nieuszkodzona powłoka zewnętrzna		0

IV. Stan zewnętrzny wyrobu z azbestem			
10.	Duże uszkodzenia		30 ³⁾
11.	Małe uszkodzenia		10 ⁴⁾
12.	Brak		0
V. Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem			
13.	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac		15
14.	Wyrób przez bezpośrednią dostępność narażony na uszkodzenia (do wysokości 2 m)		10
15.	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne		10
16.	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania		10
17.	Wyrób narażony na działanie czynników atmosferycznych (na zewnątrz obiektu)		10
18.	Wyrób znajduje się w zasięgu silnych ruchów powietrza		10
19.	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne		0
VI. Wykorzystanie pomieszczenia			
20.	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców		35
21.	Trwałe lub częste przebywanie w pomieszczeniach innych osób		30
22.	Czasowo wykorzystywane pomieszczenie		20
23.	Rzadko wykorzystywane pomieszczenie		10
VII. Usytuowanie wyrobu			
24.	Bezpośrednio w pomieszczeniu		30
25.	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem		25
26.	W systemie wywiewania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)		25
27.	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym		10

Suma punktów oceny

Stopień pilności I

(wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie) 65 i więcej punktów

Stopień pilności II

(ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku) powyżej 35 do 60 punktów

Stopień pilności III

(ponowna ocena w terminie do 5 lat) do 35 punktów

UWAGA: podkreślić należy tylko jedną pozycję w grupie, jeśli wystąpi więcej niż jedna, podkreślić należy najwyższą punktację. Zsumować ilość punktów, ustalić ocenę końcową i stopień pilności.

.....

Oceniający nazwisko i imię

.....

Właściciel / Zarządca

.....

Adres

data

¹⁾ Według klasyfikacji wyrobów przyjętych w sprawozdaniu rocznym - załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).

²⁾ Zgodnie z inwentaryzacją i sprawozdaniem rocznym - § 7 wymienionego w odnośniku 1 rozporządzenia.

³⁾ Duże uszkodzenia - widoczne pęknięcia lub ubytki na powierzchni równej lub większej niż 3 % powierzchni wyrobu.

⁴⁾ Małe uszkodzenia - brak widocznych pęknięć, a ubytki na powierzchni mniejszej niż 3 % powierzchni wyrobu.

Załącznik nr 7

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ¹⁾ I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

1. Miejsce , adres	
2. Właściciel / zarządca / użytkownik ^{*)} a) osoba prawna – nazwa, adres b) osoba fizyczna – imię , nazwisko i adres	
3. Tytuł własności	
4. Nazwa , rodzaj wyrobu ²⁾	
5. Ilość (m ² , tony) ³⁾	
6. Przydatność do dalszej eksploatacji ⁴⁾	
7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu: a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu ⁵⁾ b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji	
8. Inne istotne informacje o wyrobach ⁶⁾	

Data.....

.....
(podpis)

Objaśnienia :

*) Niepotrzebna skreślić .

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

²⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację :

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa ,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna , w tym włókna azbestowe obrobione ,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione , sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem ciemnych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest , oddzielnie niewymienione , w tym papier i tektura.

³⁾ Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna , pomiar z natury).

⁴⁾ Według „ Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” – załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest.

⁵⁾ Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.

⁶⁾ Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

Załącznik nr 8

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾, KTÓRYCH WYKORZYSTYWANIE ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE

1. Miejsce , adres	
2. Właściciel / zarządca / użytkownik ^{*)} a) osoba prawna – nazwa, adres b) osoba fizyczna – imię , nazwisko i adres	
3. Tytuł własności	
4. Nazwa , rodzaj wyrobu ²⁾	
5. Ilość (m ² , tony) ³⁾	
6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów	
7. Planowane usunięcia wyrobów: a) sposób b) przez kogo c) termin	
8. Inne istotne informacje o wyrobach ⁴⁾	

Data.....

.....
(podpis)

Objaśnienia:

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

²⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

³⁾ Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).

⁴⁾ Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym.